

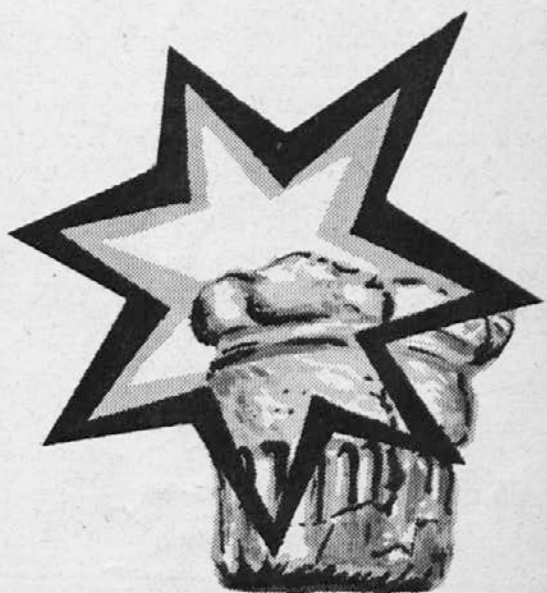
MISLI

1965

ŠTEV. 7

JULIJ

LETO XIV.

Registered at the
G.P.O., Sydney, for
transmission by post
as a periodical.

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

6 Wentworth St.,
Point Piper.
Tel.: FM 1525

★

Naročnina £ 1-0-0
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, Sydney.

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
Sydney. Tel. 75-7094.

K NAPOVEDANEMU "BARAGOVANJU" MED NAMI V TEH
DVEH MESECIH SPADA TUDI NABAVA V AVSTRALIJI
NEZNANE KNJIGE Z NASLOVOM:

BREN O BARAGU

Sestavil dr. Filip Žakelj v Argentini Vsebuje opis življenja P.
Hugona, frančiškana

IN NJEGOVO VELIKO DELO ZA SPOZNAVANJE ŠKOFA
BARAGA IN NJEGOVEGA SVETNIŠKEGA ŽIVLJENJA.

Vsi izvodi za avstralski knjižni trg imajo avtogram zlatomai-
nika p. Bernarda.

CENA EN FUNT
Naročajte pri MISLIH

NADALJE PRIPOROČAMO:

NARTE VELIKONJA: L J U D J E Zbirka krajših povesti.
Založila Sl. Kult. Akcija v Argentini. — Vezana 30 šil, nevezana
20. Poštnina 2 šil.

ANTON TRSTENJAK: Č L O V E K V S T I S K I. —
Polna primerov, kako si lahko iz stiske, predvsem, duševne, sam
pomagaš. Nevezana 10 šil, poštnina 1 šil.

MOJ SVET IN MOJ ČAS, izbrana dela dr. Ivana Preglja — £1-0-0
(2 šil. poštnina).

A.M. SLOMSEK, služabnik božji. Spisal dr. Fr. Kovačič. Knjiga
je na novo izšla v Argentini za stoletnico Slomškove smrti. Zelo lepa
zgodovinska knjiga stane £ 1-0-0.

TEŽKO PRICA KOVANI MAUSERJEV ROMAN

LJUDJE POD BIČEM II. DEL

je dospel in je na ponudbo

CENA (imamo samo nevezanega) 30 šilingov
s poštino vred.

Kdor bi želel PRVI del, mu ga še lahko naročimo
naravnost iz Argentine.

Cena ista: 30 šilingov.

Sporočajo, da bo tudi TRETJI DEL dotiskan še
pred novim letom.

Tistim, ki ste DRUGI del vnaprej naročili,
smo že pred tedni knjigo poslali. Upamo, da je
v redu prišla.

Močno priporočamo tudi naslednje knjige:

Ruda Jurčec: SKOZI LUČI IN SENCE, I. del.
Vezana 30. šil., nevezana 20 šil. Poštnina 2 šil.
(DRUGI del je v pripravi.)

Simon Preprost (Osip Šest): KAR PO DO-
MAČE. Cena 20 šilingov s poštino. Ta knjiga
nam je že dvakrat pošla, dokaz, kako je priljubl-
ljena.

Ricciotti — Vodeb: ŽIVLJENJE JEZUSOVO
Tudi to prelepo knjigo imamo spet v zalogi.
na £2-10-0.

LETO XIV.

JULY 1965

ŠTEV. 7

TAKTIKA SE SPREMINJA, CILJ VEDNO ISTI

DANES KORAK NAZAJ, JUTRI DVA NA-PREJ! Pod tem navadno zamožčanim geslom je komunizem na delu za osvojitve vsega sveta. Umik za korak nazaj mu je od časa do časa potreben. Deloma zato, da za kulisami spet zbere svoje sile, ki so se mu v odkriti borbi skrhale, deloma pa zato, da se nasprotnikom nasuje nekaj peska v oči. Začno si domišljati, da je nevarnost komunizma v glavnem že minila in da se njegove sile umikajo že na vsej črti. Usodna zmota!

Cilj komunizma ostaja vedno isti, pa naj gre njegova pot naravnost ali po ovinkih. Osvojiti si hoče ves svet in to se pravi, da mora s sveta izgniti vse tisto, kar je ideal demokratično čuteči človeški družbi: svoboda mišljenja, svoboda besede, svoboda vere, svoboda volitev. Ne gre mu za to, da si podjarmi le telesa ljudi, podjarmiti si hoče tudi njihove duše. To je tako imenovani "totalitarni" cilj komunizma. Prav take cilje sta imela fašizem in nacizem, le pobarvana sta bila za spoznanje drugače.

Nič za to, če se v vodstvu komunizma pojavljajo velike in nenadne spremembe: vsi novi vrhovi streme za istim ciljem. Za Stalinom je prišel Hruščov, obsodil je Stalinovo pot do cilja, niti z besedico ni obsodil cilja. Ko je leta 1957 Sovjetska zveza slavila 40 letnico komunistične revolucije, je Hruščov govoril: Tretjina sveta je že naša, druga tretjina je zrela za nas, tretja si tipa svojo pot v temi. Pa mi si lahko vzamemo časa, znamo čakati, ko vemo, da je pohod boljševizma po vsem svetu naustavljen...

Če in kadar komunizem ne more doseči cilja z zunanjo in kruto silo, si najde sto zahrbtnih

potov, po katerih se razširja v še ne osvojeni svet z najpoglejšim hinavstvom. Če tako kaže, ga ni sram nadeti si angelske peruti, samo da ujame nove žrtve. V ta namen spreminja, spreminja jezik, spreminja pomen poedinih besed, spreminja svoj lastni obraz. O njem velja isto kot je bilo že nešteto rečeno o hudiču: Njegovo delo najbolj uspeva med tistimi, ki trdijo, da ga ni. Tudi komunisti ravnajo tako. Kak "mirovni kongres" pritegne k sodelovanju celo predstavnike verskih družb, ker so jim komunisti znali dopovedati, da kongresa ne organizirajo komunisti. Prav enake taktike se komunisti poslužujejo ob drugih priložnostih. Kaj radi sami zatrjujejo, da je nevarnost komunizma že davno minula in da komunisti niso niti v preteklosti — kajsele dandanes! — tako strašno rdeči kot jih razglašajo črni in beli.

Tako se komunizem globlje in globlje zajeda v svobodni svet in Avstralija pri tem ni izjema. Nič nikar si ne delajmo utvar, češ da je komunistična stranka po številu tu neznatna in spričo demokratičnih kar izgine. Dovolj je znakov, dobro vidnih in zelo lahko otipljivih, da je pa komunizem toliko bolj močan v podtalnem delovanju, kjer seveda misli ostati le do dne, ko bo tudi Avstralija zanj "zrela." In bo zrela toliko prej kolikor bolj bo tudi tukajšnji človek taval "v temi" — po besedah Hruščova — in si domišljal, da je najbolje komunizem "pri miru pustiti."

Nikomur s takim mišljenjem in delovanjem ne ustrežeš bolj kot prav komunizmu. Saj te je že prištel med svoje pristaše, po njegovem pričanju si že "zrel."

TAKOLE PIŠEJO

IN JE PRAV, DA BEREMO

I.

CERKEV JE KAMEN SPOTIKE vsakemu totalitarnemu režimu. Cerkev ima svojo trdno in od države neodvisno organizacijo. Totalitarci ne morejo prenesti znotraj države ničesar, kar se čisto ne podre režimu. Čutijo se ogrožene, če je Cerkev svobodna.

Cerkev oznanja božje razodetje — in to je trn v peti materialistični diktaturi. Cerkev oznanja in brani naravno pravo in z njim naravne pravice človeka, ki jih sleherni totalitarni režim zanika in krši.

Zarad osnovnega nasprotstva do nje in zaradi velike notranje moči se komunizem v Cerkev zaletava, pa se ob njej tudi upeha. Cerkev sama pa v času stiske in preganjanja osredotoči svojo skrb na obrambo take minimalne svobode, ki ji je neobhodno potrebna, da more opravljati svoje osnovno poslanstvo. Zato je pripravljena voditi razgovore tudi s komunističnimi režimi, kadar pokažejo voljo, da ji nekaj svobode tudi pravno zagotové.

Kdaj in kako se to ureja, odloča cerkvena oblast, episkopat dotične države in naposled papež. Merodajen za to "cerkveno politiko" je položaj Cerkve v državi, s katero se sklepajo dogovori, in pa položaj vesoljne Cerkve. Mnenja in stališče emigrantov, ki položaja ne poznamo direktno in o njem ne sodimo vedno popolnoma objektivno, ne živimo namreč v takem položaju, da bi se nas taki dogovori direktno tikali, Cerkev ne upošteva.

Vendar dogovori Cerkve z različnimi režimi — in seveda še posebno s komunističnimi — ne pomenijo, da jih Cerkev odobrava. Upošteva le dejansko stanje in razmerje do države skuša urediti na način, ki je v danih razmerah manjše zlo kot bi bil direktni odpir. — "Slovenska misel", Canada.

II.

ZDI SE, DA JE ZA VEDNO KONEC tiste dobe, ko so bile cele dežele stoođstotno krščanske. Obnovo liturgije — cerkvenega bogošlužja — moramo gledati v luči tega dejstva. Pred 50 leti si je na primer Slovenec še lahko privoščil več ali

manj dolgočasno mašo v nerazumeljem jeziku. Ni namreč tako krvavo potreboval tiste duhovne in moralne opore, ki mu jo nudi krščanska občina, združena med seboj v eharističnem Gospodu.

Vse njegovo okolje je dihalo vero. cerkvice na gričih, znamenja ob potih, kmečko delo in navede, krajevna imena, narodne pesmi, sprevodi in procesije, šmarnice in zornice in tako dalje. Modernemu kristjanu pa nudi nedeljska maša včasih edino priložnost, da sreča ljudi istega mišljenja in se tudi sam okrepi ob njihovi veri.

Zato Cerkev skuša doseči, da bo nedeljska maša spet postala vernemu človeku pravo doživetje, ne le v krščanskem duhovnem pomenu, pač pa tudi v naravnem in družabnem pomenu besede. Dopovedati nam hoče, da pri maši nismo sami z Gospodom, ampak da Kristus pride k nam v družbi ostalih udov svojega skrivnostnega Telesa — in to skrivnostno Telo je božja Cerkev. Prijateljstvo in ljubezen, ki naj vlada med kristjani se more pri maši po novem načinu bolje izraziti, nego se je moglo poprej. — "Slovenska misel", Canada.

III.

LAIKU SE ZAČENJA DAJATI in priznavati v Cerkvi mesto, ki mu gre — mesto polno in enakopravnega člana z vsemi odgovarjajočimi pravicami in dolžnostmi. Ta zavest poslanstva laika ni bila nikoli tako živa v Cerkvi kot danes. Laiški vernik se je seveda vedno zavedal, da pripada Cerkvi kot njen član in njen otrok. Od Cerkve je prejel nadnaravno življenje ter vso pomoč v obliki nauka in milosti, da je mogel to življenje ohraniti v sebi in dopolnjevati.

Po drugi strani se pa vendar ni mogel otresti vtisa, da je v Cerkvi kljub vsemu le nekaj drugotnega, skoraj manj vrednega. Čutil se je vse preveč le kot poslušajoči del Cerkve, ne pa kot odgovorni del za življenje in delo Cerkve. Zato se v cerkvene probleme skoraj ni vmešaval. Smatral jih je za izključno stvar cerkvene avtoritete. Cerkev je praktično večinoma istovetil s papežem in škofi, morda še tudi z duhovniki in redovniki ter njihovimi pomočniki. Ni pa vključeval laikov.

Novi pogledi katoliške teologije zadnjih desetletij, s katerimi je obogatila nauk o Cerkvi kot skrivnostnem (mističnem) Telesu Kristusovem in novozaveznem božjem ljudstvu, so prinesli novo jasnost tudi v vprašanje laika v Cerkvi. Ta dejavanja teologov niso ostala mrtva črka. Vatikanski koncil je o njih na dolgo in široko razpravljal, jih odobril ter jim v konstituciji o Cerkvi dal dokončno obliko in svojo avtoriteto. "GLASNIK", Argentina.

NAJLEPŠE BOMO POČASTILI DR. JANE-
 ZA KREKA ob stoletnici njegovega rojstva, če
 se bomo od njega naučili razumevati svojega
 bližnjega, četudi je drugačen kot mi, drugače mis-
 li in dela. Spoštovanje človeške osebnosti v sle-
 hernem človeku, celo kadar moramo stopiti v boj
 z njim! Zlasti pa, če se bomo potrudili gojiti v
 sebi vedno najboljše, kar je v nas, našo najčis-
 tejšo slovensko človeškost, ter jo ohraniti zmeraj
 živo in aktivno. — "GLAS SKA", Argentina.

IZ "PESMI MLADINE"

O domovina, kdor te ljubi zdaj,
 ljubiti mora s črnim gnevom v duši . . .
 kdor se naučil ni kot papagaj
 besed svečanih, svete hrame ruši:
 kdor noče laži dvoriti lakaj,
 je kot drevo, bolehaloče v suši:
 glej, smešna krinka, opičji obraz —
 to boginja svobode je pri nas!
 Oton Župančič.

"POD SVOBODNIM SONCEM" V NEMŠČINI

PRILJUBLJENI IN VISOKO CENJENI FINŽ-
 GARJEV ROMAN pod gornjim naslovom je pred
 dobrim letom izšel v nemškem jeziku. Natisnili
 so ga nekje na Westfalskem. Vsa oprema knjige
 je okusna, tako je rečeno v Književnem glasniku
 Mohorjeve v Celju, ki o njenem izidu poroča.

Zanimivo je, kar beremo v isti publikaciji o
 prejšnjih poskusih, kako spraviti ta Finžgarjev
 roman na nemški književni trg. Poskusi so trajali
 50 let, pa doslej vsi propadli. Bili so različni vzro-
 ki. Naštejmo jih po podatkih o zgoraj omenjeni
 publikaciji.

Nekaj kratkih let po izidu romana v Domu
 in svetu se je prevajanja v nemščino lotil Finž-
 garjev prijatelj župnik Miško Horvat v Turjaku.
 Bila sta soseda, ko je Finžgar župnikoval v Ze-
 limljem. Horvat se je ukvarjal s prevajanjem dve
 zimi in to brez Finžgarjeve vednosti. Z lepo spi-
 sanim prevodom je pisatelja prijetno iznenadil
 in ta ga je nesel pokazat založniku Kleinmayru
 v Ljubljano, ki je zlasti Cankarju več knjig za-
 ložil in izdal. Čez čas je dobil Finžgar njegov od-
 govor:

"Vaš roman sem z velikim zanimanjem res
 kar v dušku prebral. Tudi moja žena ga je brala
 in je bila zelo navdušena. Primerjal sem prevod
 nekoliko z izvirnikom. Žal je sicer ta popolnoma
 pravilna nemščina, vendarle taka, da ni sposobna
 za tisk. Prevajalec ni literat. Zato bi bil moj na-
 svet: Skušal bom dobiti drugega prevajalca —
 mislim na profesorja Funtka. Je pesnik, obvlada
 nemščino in je že dokazal, da dobro prevaja. Tak
 dober prevod bom takoj založil — prvič v majhni
 nakladi, da prvo izdajo pošljem v Nemčijo, kjer
 sem v zvezi s kakimi 70 knjigarnami. Prva izdaja
 bi bila le opozorilo, reklama. Prepričan sem, da
 pride za njo še druga in tretja."

Finžgar je dobil za to prvo izdajo (namera-

vano) že del honorarja v znesku 300 kron, za tiste
 čase že lep honorar. Funtek se je res lotil pre-
 vajanja in delo dokončal. Ko pa je imelo iti v
 tisk, je v tiskarni izbruhnil štrajk. Potem je pri-
 šla vojska in spet ni bilo nič. Po vojski pa
 Kleinmayra ni bilo več v Ljubljani. Finžgar in
 Funtek sta roman ponudila neki založbi v Nemči-
 ji. Bila je pripravljena, da ga natisne, toda pod
 pogojem, da se nekatere stvari "prilagodijo" za
 nemške bralce. Na to Finžgar ni mogel pristati
 in rokopis je obležal, prof. Funtek ni prejel za
 prevajanje nobene nagrade. Ko je kmalu potem
 umrl, je prišel rokopis v roke založbi "Deutcher
 Alpenverlag" v Innsbrucku. S tiskanjem so pa
 odlašali in odlašali in tako je nastopil Hitler. Zdaj
 je bilo gotovo, da bi cenzuro natisk ustavila, zato
 so rokopis vrnil Finžgarju.

Med vojno je Finžgar sam pregledoval roko-
 pis in ga primerjal z izvirnikom. Prevod se mu
 je zadel nekam šolarski. Tedaj je naprosil go-
 spo profesorja Sameca, rojeno Nemko in visoko
 izobraženo, naj prevod preuredi. Gospa je trdo
 delala dve leti in dokončani prevod je Finžgar
 poslal neki založbi v Švico. Odgovor je bil: Silno
 zanimivo, žal pa slaba nemščina (ein schlechtes
 Deutsch).

Končno je dobil prevod v roke dr. Kolednik.
 Iskal je novega prevajalca, pa ne našel. Lotil se
 je dela sam, ga dokončal in končno našel tudi
 založnika v Westfaliji. Tako je roman po dolgih
 poskusih prišel na nemški književni trg.

V poročilu Književnega glasnika Mohorjeve
 (celjske) beremo tudi opazko: "Prav ob tem delu
 vidimo, s kakšnimi težavami si je slovenska knji-
 ževnost utirala pot v svet. Danes gre to laže, saj
 smo samo v povojnih letih doživeli več prevodov
 naših leposlovnih del v tuje jezike kakor prej v
 50 letih."

Delo emigracije za slovensko svobodo

Poslal v objavo V.S.

LETA 1945 SMO MNOGI SLOVENSKI PROTOKOMUNISTI izgubili svojo domovino. Polastil se je komunizem in to zlasti z odločilno podporo kratkovidnih zapadnih sil. Danes — po 20 letih — predstavlja naša emigracija drobce slovenstva razpršenega po vsem svetu. Doma vlada komunistični režim, ki se čuti povsem varnega. In v resnici se mu ni treba bati ne zunanjih sovražnikov ne notranjega prevrata. Komunistična partija in njena policija vladata nemoteno. Težave komunističnega gospodarstva pa so vsaj dosedaj rahljali Amerikanci iz zunanje političnih razlogov s stotinami milijonov dolarjev. Tako je režim doma lahko kazal napredek in pridobitve socialističnega sistema.

Na prvi pogled se torej zdi, da je slovenska emigracija po vseh kontinentih popolnoma brez moči in ne more z ničemer vplivati na usodo naroda doma pod komunistično diktaturo.

Vendar ni tako. Trezna presoja nam pokaže dva važna činitelja, ki jima je mogoče odločilno vplivati na položaj in bodočnost naroda.

Prva važna stvar je notranja praznina in zlagana socialna plat komunističnega sistema v domovini, pa tudi dejstvo, da je partija postala reakcionarni razred vladodržcev, ki za vsako ceno hoče uživati oblast.

Drugi teh činiteljev je okolnost, da imamo Slovenci izven jugoslovanskih državnih mej v svobodnem svetu narodne manjšine na Primorskem in Koroškem, preko katerih moremo izvajati vpliv na razvoj dogodkov doma.

1. Notranja slabost režima v domovini

Poročila iz raznih virov in od oseb v domovini se strinjajo v tem, da komunizem notranje ni uspel in si idejno ni osvojil večine ljudstva. Marksizem kot ideologija v narodu nima korenin. Napravil je sicer ogromno moralno škodo in s svojim materialističnim naukom ustvaril idejno praznino. Mladino je spravil tako daleč, da število rojstev pada in je po samih statistikah komunistov danes prvič v zgodovini fizično obstoj naroda v nevarnosti. Vendar celo tisti manjši del naroda, ki je marksistično usmerjen, počasi prebija led in se podzavestno ozira po globljih duhovnih vrednotah, ker je v bistvu razočaran.

Nadalje je treba poudariti dejstvo, da so nekdanji borbeni komunistični agitatorji in voditelji

postali sedaj privilegirani novi razred, ki uživa oblast in vse iz oblasti izviraajoče prednosti. O tem razredu je zapisal eden od njih, znani Djilas, da kaže izrazite znake pokvarjenosti in korupcije.

To bi bil, na kratko povedano, prvi stvarni činitelj, na katerega se lahko emigracija uspešno opre v svoji borbi proti komunizmu.

2. Slovenske narodne manjšine

Slovenski manjšini na Primorskem in Koroškem se lahko odtegnejo komunistični diktaturi za mejami in moreta gojiti na slovenskih tleh plamen svobode. To pomeni za nas izredno prednost v boju s komunizmom, zakaj to so naši ljudje in na zemlji, ki je že od nekdaj slovenska.

Po vsem videzu je trenutno v najtrši borbi naša narodna manjšina na Tržaškem. Svobodni Slovenci raznih strank in skupin so se trdno povezali v Slovensko skupnost, ki nastopa na široki fronti narodne sloge in solidarnosti vseh demokratsko mislečih. To je edina pot, ki more voditi do uspehov med manjšinami, pa tudi v emigraciji. Slovenska skupnost dejansko vodi borbo na dveh frontah: proti italijanskemu pritisku na slovenski živelj in proti slovenskim marksistom. Na obeh frontah so bili doseženi važni uspehi.

Z odločnim nastopom so na primer naši ljudje dosegli podpis od strani italijanskih oblastí, da se ne bodo postavljala velika stanovanjska poslopja v slovenskih občinah, s čemer bi Slovenci v lastnih občinah postali manjšina. Nasproti slovenskim marksistom, ki rajši volijo italijanske levičarje kot slovenske narodnjake, so nekatere občine že iztrgali iz komunističnih rok, drugod pa vsaj občutno zmanjšali število komunističnih svetovalecev.

Za Italijani, ki pritiskajo na slovensko manjšino, je ves laški državni aparat, za slovenskimi marksisti je uradna Jugoslavija. Demokratski Slovenci so na žalost domala prepuščeni samim sebi. Zato se ne sme zgoditi, da bi se ne zmenilo zanje niti demokratična slovenska emigracija. Njihovi ideali so tudi naši ideali, njihovi borbi je tudi naša borba! Zato dokažimo, da kri ni voda in da slovenski čut v nas še ni umrl. Priskočimo jim na pomoč! Nujno so potrebni naše moralne in materialne podpore. Z vsakim načinom te podpore stopi slovenska emigracija v ofenzivo proti komunizmu doma. Podprla bo tiste zdrave sile

ki se na slovenski zemlji — čeprav za mejo — bo-
rijo zoper marksizem. Vsak funt ali dolar, ki ga
pošljemo našim ljudem tam, pomeni udarec ko-
munističnim silam, zakaj s podpiranjem naših lju-
di jačimo njihovo voljo in možnost za odpor.

Zaključek.

Na ta plamen svobode in voljo do življenja se
bo gotovo ozirala mladina v domovini. Že zdaj
se ozira, vedno bolj se bo. Dogodki zadnjih let do-
ma — spomnimo se na razburjenja okoli ukinje-
nih "Perspektiv" — nedvomno dokazujejo, da so
se morali oblastniki zateči k uporabi sile, da so
vsaj na zunaj zajezili nove tokove med mladino.

Slovenski svobodnjaki na Primorskem in Koroš-
kem bodo s svojimi idejami in nastopom nujno
imeli pomemben, morda odločilen vpliv na doga-
janja doma. Nemogoče je namreč, da bi se komu-
nistična miselnost materializma in razrednega so-
vrštva mogla za daljšo sobo kosati z globoko
idejo krščanstva in ljubezni, pa še z idejo svobode,

ki je človeku že prirojena. Sloneč na teh teme-
ljih pa moramo tudi upoštevati potrebe današnjih
dni in tem načelom pridružiti še socialno pravič-
nost in zaščito. V našem programu moramo ime-
ti pred očmi tak sistem, ki bo na eni strani ohrani-
l osebno iniciativo, na drugi pa omogočil gos-
podarski razvoj in napredek družbi. Delavec in na-
meščanec morata imeti resničen delež na dobičku,
ne samo tako, kot ga na papirju obetajo komu-
nistični zakoni.

Slovenska emigracija ima brez dvoma v sebi
moč in možnost, da pomaga ustvariti močne de-
mokratske skupnosti na Primorskem in Koroškem.

Tako bo ta slovenska zemlja postala tisto mo-
stišče, preko katerega se bo vodil boj za osrčje
slovenske zemlje. Od nas samih je torej odvisno,
ali bomo stopili na pot, po kateri nam je v se-
danjih okoliščinah mogoče vplivati na razvoj doma
ter storiti nekaj za svoj narod in slovensko ze-
mljo. Mislimo na to in odločimo se za konkretne
cilje!

V ARGENTINI JE UMRL DUHOVNIK JANEZ HLADNIK

VSA SLOVENSKA IN MNOGA ARGEN-
TINSKA SRCA je globoko pretresla nenadna no-
vica, da je dne 20. junija izdihnil svojo blago du-
šo po 29 letnem bivanju v Argentini monsignor
Janez Hladnik. Žalostna novica je planila med ve-
čino naših ljudi tam doli prav med procesijo sv.
Rešnjega Telesa v kraju Ramos Mejia. Zadela ga
je srčna kap v starosti šele 63 let. Bil je najsta-
rejši izseljenski duhovnik med Slovenci v Argen-
tini in si je zanje nabral neveljivih zaslug. Sko-
raj dve desetletji je bil sam za vse argentinske
Slovence, katerim je poleg ogromnega drugega
dela izdajal in urejeval mesečnik DUHOVNO
ŽIVLJENJE. Po končani vojni je tisočim begu-
nskih sorojakov izgladil pot v Argentino in jim
očetovsko pomagal, da so se v novem kraju zna-
šli.

Ker je bilo med novodošlimi lepo število du-
hovnikov in so ti za duhovno življenje Slo-
vencev dobro poskrbeli, je on prevzel argentinsko
župnijo in se čudovito uveljavil med ondotnimi
domačini. Njegovo delo je priznala tudi domača
cerkvena oblast in mu izposlovala v Rimu čast
monsignorja.

G. Janez Hladnik je bil doma iz Rovt nad Lo-
ratcem v splošno spoštovani Hladnikovi družini.
Duhovnik je postal leta 1927. Leta 1936 se je od-
ločil za misijonsko delo med rojaki v Argentini,
po večini Primorci, ki so se bili umaknili tja dol

pred preganjanjem pod fašizmom. Pred nekaj le-
ti je bil v domovini na obisku in je zanimivo opisal
svoje doživljale. Izvlečke iz opisa so objavile tu-
di naše MISLI.

Rajni ima v Avstraliji bližnjo sorodnico, go.
štetko Fretzetovo v North Sydneyu. Naj sprejme
naše sožalje. Enako naši rojaki v Argentini, ki
žalujejo za njim kot za svojim očetom. Bog mu
vsa dobra dela tisočero poplačaj!

SOLZNE SO OČI

I. Burnik

*Daleč od ljudi
z žalostno prevzet
gnjavim bol — poet:
očka v grobu spi . . .*

*Neugnani čas
niha in beži,
poln je padel klas —
solzne so oči.*

*Konja si še sedlam,
k mamici me vleče skrb . . .
Žuljeva je dlan,
kramp z lopato grb.*

Božič tipka

★ NA NEDELJO DNE 20. JUNIJA smo prvič dobili v kapelo Marije Pomagaj krsto. Na Princess Street v Kew je preminul osemdesetletni g. Ciril Smoljan, po rodu Hrvat. Sin Metod, ki je bil že večkrat pri nas, je želel, da bi oče ležal v naši kapeli in bil od nas v ponedeljek tudi pokopan. Seveda smo izpolnili željo Smoljanove družine, kateri izrekamo iskreno sožalje ob izgubi.

★ Žal sta bila tudi med Slovenci od zadnjih "Misli" dva smrtna primera.

V soboto dne 19. junija je v Royal Melbourne Hospital-u umrla po večtedenski bolezni gospa Marija RAZBORSEK, ki je živela pri svojem sinu v Glenroyu. Pokojnica je bila rojena dne 3. avgusta 1895 na Savi pri Litiji v Ocepkovi družini. V zakonu s Florjanom Razborškom, ki je že pokojni, je imela osem otrok, od katerih žive trije tukaj v Avstraliji, dva pa doma. V Avstralijo je dospela na "Toscani" dne 16. junija 1959.

Pogrebno mašo smo imeli v sredo dne 23. junija v kapelici Marije Pomagaj v Kew, pogreb pa se je vršil popoldne iz kapelice pogrebnega zavoda Tobin Bros. na keilorsko pokopališče v bližino slovenskih skupnih grobov. Sožalje družinam sinov pokojne gospe Marije. Naj počiva v miru božjem.

★ Nas vse je v soboto dne 26. junija pretresla zgodba in slika na prvi strani Herald: tovorni avto je prišel pod vlak. . . Bila je objavljena tudi slika smrtno ponesrečenega voznika, v katerem smo spoznali Štavarjevega Mirka. Še pred enim mesecem, ko smo začeli kopati za slovensko cerkev, je s svojim tovornjakom ves dan brezplačno odvažal zemljo. . .

Pokojni Vladimir Štavar je bil rojen dne 8. junija 1932 v Šmihelu pri Pivki (zdaj Dolane), v družini Pavla in Marije r. Matko. Bežal je v Italijo, kjer se je 17. avgusta 1957 v Cremoni poročil z Marijo Sušelj. V Avstralijo sta dospela k Marijinemu bratu Stanku na "Toscani" dne 13.

avgusta 1958. Domek sta svoji družinici (imata dve punčki) ustavarila v Prestonu. Mirko in Stanko sta imela do nedavnega svojo mehanično delavnico v Kew, končno pa sta si nabavila tovrstne avtomobile in začela s tovorjenjem pri gradbeni tvrdki. — Nesreča se je zgodila v soboto 26. junija zjutraj na Mountain Highway, na prelazu železniške proge v Bayswater. Mirko je bil zelo previden voznik, zato je težko razumeti, da ni ustavil: morda so odpovedale zavore, morda ga je slepilo vzhajajoče sonce. . . Vlak, ki je vlekel tovorni avto 50 yardov pred sabo, je iztiril. Mirka je vrglo iz kabine. Umrl je med prevozom v bolnišnico.

V sredo ob pol desetih smo imeli mašo zadušnico v kapelici Marije Pomagaj v Kew, pogrebne molitve ob krsti pa v kapelici pri Tobin Bros. ob enajstih, nato se je vršil pogreb na keilorsko pokopališče. Lepa udeležba je pokazala, da je bil pokojni Mirko zelo priljubljen in znan.

Izrekamo iskreno sožalje žalujoči ženi, otrokoma Nadji in Zorki ter svaku Stanku, v domovini pa staršem, bratom in sestram ter ostalemu sorodstvu. Mirko, Tebi pa še enkrat hvala za pomoč, ki si jo ponudil in tudi dal pri zidavi naše cerkve. Bog naj Ti bo bogat Plačnik! Počivaj v miru božjem!

★ Zdaj pa že vsak obiskovalec slovenskega centra v Kew lahko vidi veliko jamo. Tri dni po pol jo je kopal velik buldozer, ki je opravil 30 ur dela. Podjetje je s svojimi vozili (med vozili sta bila tudi dva Slovenca) odpeljalo v tem času 1,709 yardov zemlje. Naši vozniki, ki so prvi dan s prostovoljnimi delom priskočili na pomoč, odvozili 489 yardov. Pokojni Mirko Štavar odpeljal 146 yardov, njegov svak Stanko Sušelj 120 yardov, Rudi Iskra 91 yardov, Alojz Klekar 68 yardov in Ivo Pelosa 64 yardov. Odvozili smo torej nič manj kot 2,198 yardov zemlje med prvimi izkopavanjem, 50 yardov zemlje, ki se je nabrala pri ročnem izkopavanju temeljev, pa kasneje odpeljal še Alojz Klekar. — G. Kar

Čolnik, ki je vodil izkopavanje, nam je podaril tri dni in pol, da ne omenjam vseh potov in telefonskih klicev zaradi prodaje zemlje. Tudi je dal dva in pol dni na razpolago svoj traktor. Ignac Valenčič, ki je obljubil vso pomoč, zaradi nenadne pokvare tovornega avta ni mogel priti. Je pa zato svojemu prvenu daru za cerkev dodal še trideset funtov.

Celotni stroški izkopavanja so znesli £450-5-0, za zemljo pa smo od Golf-kluba v Kew prejeli ček za 461-6-0. Torej smo pokrili vse stroške in še nam je za cerkev ostalo £11-1-0 — po zaslugi prostovoljnega dela rojakov. Vsem iskrena zahvala!

Zdaj fantje Baragovega doma z nekaj pomočniki kopljejo temelje za zgradbo samo, obenem pa pripravljajo železno ogrodje (koše). Delo poteka pod vodstvom Alojza Markica in Rudija Kolojinja. Do prihodnje sobote (17. julija) mora biti vse gotovo in pripravljeno, da nasledni dan (18. julija) temelje zacementiramo. Kdor je v teh dneh voljan priti na pomoč, dobrodošel!

★ Vesel sem na zadnji seji Slovenskega društva poslušal sklep odbora, da bo društvo svojo prihodnjo **zabavo (dne 24. julija v Prahran City Hall)** namenilo za zidavo cerkve sv. Cirila in Metod. Prepričan sem, da bo dvorana polna in vabim vse rojake na prijeten večer. Ti večeri, ki jih že deset let prireja naše društvo, so že tradicionalni in bi jih melbournski Slovenci težko pogrešali. Odboru, ki tako požrtvovalno dela in je Slovensko društvo spet dvignil na višino, pa že zdaj iskrena hvala.

★ Celotni znesek, ki smo ga do danes za cerkev prejeli, znaša: £6,930-9-2. Stroškov (občina, izkopavanje in nabava železja za temelje) je bilo £583-12-1. A tu je vključen tudi depozit £25-0-0 pri občini Kew, ki bo kasneje povrnjen. Naj tu pripomnim, da so računi sleherni čas na razpolago v pogled vsakemu, ki se zanje zanima.

★ Predstava "Prisegam" je prinesla naši akciji po odštetju stroškov £74-0-0. Igralke gostujejo prihodnjo nedeljo (11. julija) tudi v Geelongu, kakor sem objavil v prejšnji številki, ko sem se jim zahvalil.

★ Glede zabave orkestra "Bled" bi rad poudaril to, da jo NI prirejal pater, ampak je nastala po lastni iniciativi članov orkestra. Bil je tudi nesporazum med patrom in fanti takoj spočetka: pater je razumel čisti dobiček, večina orkestra pa dar za cerkev. Ni bilo VSE osebje plačano: Ivan Urbas, Janez Burgar in Ivan Horvat

so od orkestra ponujani dar dveh funtov za pomoč odklonili v prid cerkvi, prvi je temu dodal tudi dvanajst šilingov, ki jih je prejel za prevoz. Orkester je svojo "plačo" za celovečerno igranje priložil daru za cerkev (razen bobnista, ki je bil najet) in Branko, ki še plačuje svojo drago kitaro, je odklonil ponudbo orkestra, da mu plačajo en mesečni obrok. Celotni znesek, ki ga je prejel fond za zidavo cerkve od zabave, je bil torej £50-18-0. Moja zahvala vsem! Upam tudi in sem prepričan, da zabava Slovenskega društva teden kasneje zaradi zabave v St. Albansu ni bila prav nič manj obiskana.

★ Poroko smo imeli v tem času eno samo: Viktor Ferlin, doma od Sv. Vincenca v Istri, je obljubil zakonsko zvestobo Jelici Čurčić, doma iz Jakova v Srbiji. Poroka se je izvršila v cerkvi Karmelske Gospe v Middle Parku. Čestitke!

★ Je bilo pa zato krstov več: Dne 5. junija je bila krščena **Kristina Marija**, hčerka Alojza Baumana in Jožice r. Gobin, Collingwood. — Dne 6. junija je bil krščen **Elvis Andrej**, prvorojenec Antona Tomšiča in Magdalene r. Dikanović, Clifton Hill. Za **Wendy Terezijo** bodo klicali hčerko Slavka Koprivnika in Teodore r. Reynen, Clayton, ki smo jo krstili isti dan. — **Marija Ana** je hčerka Jožefa Pozveka in Ana r. Krajnovič, Fawkner; krst je bil dne 12. junija. — Prav iz Gringille, N.S.W., so prinesli (pardon, pripeljali!) dne 13. junija **Elizabeto Virginijo**, hčerko bivših Melbournčanov Alojza Dobaja in Marije r. Požgan. Isti dan je bil krst **Mojce**, hčerke Janeza Ivca in Bogomile r. Hrib, Breakwater. — Tri krste beleži 20. junij: **Sonja Marija** je prirastek družinici Alojza Valenčiča in Marije r. Fabjančič, Fawkner; **Suzana Franciška** je hčerka Luka Korče in Sonje r. Smrdel, Glenroy; **Aleksander** pa je novi član družinice Ferruccia Bizjaka in Marije r. Terencio, tudi Glenroy. — Dva krsta sta bila 27. junija: **Eddy Peter** je sinko Petra Mofardina in Marije r. Muraro, North Springvale, **Elizabeta** pa prvorojenka Vinka Drogenika in Ludgarde r. Zammit, Ivanhoe. — Dne 4. julija smo krstili **Anico**, hčerko Alojza Kavaš in Marije r. Režonja, Hawthorn.

Vsi krsti, razen krsta Elvise Andreja (Bl. Nikolaj, Clifton Hill) in pa Mojce (Sv. Družina, Bell Park — Geelong), so bili pri Mariji Pomagaj v Kew. Iskrene čestitke vsem blagoslovljenim družinam!

JURIJ KOZJAK

Josip Jurčič

ŠESTNAJSTO POGlavJE

(Zaključek)

Oh postojte, govorite,
al' še živ je ljubi oče?

J. Bilc

POT, PO KATERI SO UPALI ZAJETI v klošter z obzidja rešiti se pred silo, zasuli so zdaj sami, ker je bila sovražniku znana, torej brez prida, lahko pa v škodo. S tem je bilo skoraj vsako upanje podrt, da bi mogli kdaj na skrivnem zapustiti svoj zapor. Da pa se ne bodo mogli dolgo braniti, spoznali so do dobrega to noč, kajti ubranili so se že zdaj z največjo silo. Imeli so pa ujetega glavarja turškega; to je bilo nekaj, kar je cigan, najboljši izmed vseh brambovcov, tudi brž porabil. Poslal je namreč enega ujetih Turkov v tabor nazaj, veleč mu, naj naznani Turkom: Kadar se prvi Turek predrzne sovražno bližati se ozidju, da se tačas glava glavarjeva nad kloštrskimi vrati na drog natakne. To strašilo je storilo, da so Turki nekaj dni mirno čakali, kaj bo zapovedal veliki poveljnik turški, ki je bil z vojsko blizu Ljubljane.

Gori v najvišji sobi v kloštru je hodil z zvezanima rokama janičar Jurij Kozjak gor in dol. Oče njegov, stari Marko, moral je pač s težkim srcem privoliti in videti, kako so mu podložni zvezovali sina (kajti cigan mu je bil razodel, da je le-ta njegov edinorojenec), kako so njegovega ljubega otroka, po katerem je zdihoval in jokal leto za letom, zdaj v železne sponke vklepali! Ali spoznal je, da ni drugače. Debele solze so padale starcu na lice, ko je videl dolgo zaželenega pred seboj, ravno takega, kakor je bil on sam v mladosti. Videl ga je pred seboj, pa ni ga mogel objeti, ni mu mogel razodeti očetovskih čutil. In vendar je bil njegov sin, sin njegove rajnice žene. Kako bi mu povedal, da je on oče njegov? Bode mu li verjel? Bode li ga razumel?

Cigan mu je obetal, da bode on dognal to reč. Tudi je bilo samo njemu mogoče, zakaj ni bilo človeka med obzidjem, ki bi se bil mogel sporazumeti z janičarjem razen cigana. Bilo je nekaj dni, kar je bil zaprt janičar v kloštru. Zamišljen koraka z zvezanima rokama po sobi. Misli in misli in se

domisli tudi svojega doma. "Kje je pač moj dom?" misli sam pri sebi in domišljjal se je zmerom bolj in bolj na mlada leta otroška. Kakor sanje mu je vršelo pred očmi: ljubi mož, ki ga je zibal mangle dečka na kolenih, hudi stric, potem zli mož, ki ga je posadil na konja, itd. Vselej, kadar se je domislil nazaj, prišel mu je stari prijazni menih pred oči, ki je skrbno stregel vsaki njegovi želji, ki je vselej solze točil, kadar ga je videl. Nehote je janičar spoštoval starega moža, smilil se mu je in vendar ni vedel, kaj mu je in da je on vzrok tej starčevi žalosti in skrbi.

Počasi, vsak dan nekoliko, pravil mu je cigan njegovo lastno zgodbo; kako je imel bogat oče sinka, kako je odšel na vojno, kako ga je potem stric mužu prodal in ta ga je odpeljal na Turško in za janičarja prodal. Cigan se ni motil.

Janičarju je ta povest zbudila veliko premišljevanje in naposled, ko se je posameznih stvari vedno bolj spomnil in ko so se popolnoma strinjale s pripovedjo ciganova, prišla mu je misel, da je morda on tisti sin. "Kje je pač moj oče?" mislil je. "Morda je star in zdihuje po meni. In jaz? Jaz služim tujcem. Za vero Mohamedovo? — Ali nisem nekdanj veroval nekaj drugega, lepšega, kar so me učili dobro ljudje — ah, tisti je moral moj oče biti, ki me je učil. Nekdanj sem bil kristjan, posilili so me v to vero in v janičarja, to je gotovo, to sem videl vsak dan na drugih zgledih. Zapustiti hočem to družbo, poiskati očeta, da, jaz moram vendarle tudi imeti človeka, ki me je ljubil."

In janičar pokrije obraz in sede zamišljen.

Ko pogleda zopet kvišku, vidi pred seboj cigana in poveljnika kloštrskega, starega Marka, svojega nepoznanega očeta. V pogledu, kakor je janičar pogledal starča, bilo je nekaj tako milega, da je Marka čudno ganilo in privabilo globoko zdihljaj iz njegovih prsi.

Prvo, kar je janičar cigana vprašal (kajti z menihom ni mogel govoriti, ker jezika ni razumel), bilo je to: ali ve za tistega očeta, o katerem mu je pravil že večkrat?

"To se ve da, poznam ga, ni daleč od tod," odgovori mu cigan, proti Marku pa reče: "Prijemlje se, prijemlje!"

"In kako si ti vse to izvedel?" popraša janičar.

"Prijatelj, jaz sem bil zraven, jaz sem vzel dečka na konja in sem ga spremljal noter na Turško; pozneje sem ga večkrat videl, poznam ga še tudi dandanes prav dobro."

"Ti ga poznaš?" reče janičar, vstane, pa se usede zopet kakor človek, ki se je zmotil sam s seboj.

"Poznam ga", odgovori cigan mirno, kakor bi izrekel kaj vsakdanjega. "Dobro vem, da si ti tisti, ki sem ga jaz na Turško odpeljal."

Janičar — strahovit v boju — vstane; na licu se mu je bralo, kako mu vre po glavi. "Govori, se človek, ako pripoveduješ resnico, kje je moj oče?"

Smeje zavije cigan na čuden način usta, seže po svoj nož, prereže janičarju vezi na rokah in, kazaje na starega Marka, govori: "Tu stoji, v lice mu poglej in videl boš očeta svojega lica." In obrne se k očetu, rekoč: "Gotovo je tukaj Jurij Kozjak, še lepši od tedanjega, ki je jezdil z menoj na Turško."

"Moj sin!" zavpije stari Kozjak v tem trenutku in je padla stena med dvema srcema, oče in sin sta si ležala na prsih. Beseda sinu in ušesu nekdanj ni bila neznana, že dolgo pa je ni čulo uho pod turbanom turškim.

Pač marsikaj bi bil rad poprašal stari novodobljenega sina, ali za zdaj je moral zadovoljen biti, da je mogel govoriti s srcem. Sicer je pa cigan tolmačil med njima, kar je bilo potrebno.

Ni težko priti zdaj iz klostra. Jurij Kozjak — prejšnji janičarski glavar — ta je lahko prevaril svoje dozdane pajdaše, rekši, da so se mu vdali vsi v klostru s to pogodbo, da oprostijo njega in tri ujete tovariše, ako se jim dovoli prostim oditi, pa da Turkom prepuste klostrsko poslopje. Janičarjem je bilo vse povšeči, da bi bili le nazaj dobili svojega hrabrega poveljnika. Sicer

Misli, July, 1965

so menili, da kristjanom ni treba mož beseda biti, ali ko so videli, da je njihovega glavarja v resnici volja, pripeljati sovražnike, ki so se mu vdali, v varstvo, niso si upali malemu krdelu ničesar storiti, ki je skozi sredo turškega tabora jezdilo z vsemi znamenitejšimi dragocenostmi in bogatijami klostrskimi. Celo ko je glavar namenil se, da hoče kristjane spremiti do grada, da bi tako do zadnjega besedo spolnil, ni se mu upal nihče upirati, dasiravno se je to vsem več ko čudno zdelo. Veliko krdelo je hotelo iti z njim, da ne bi kristjanje ugovoru kljub zopet zaprli poveljnika. To se ve, da se je ta temu ustavljal, rekši, da ni potreba, in nazadnje vzelo le čisto majhno število s seboj.

Vendar kmalu pride to krdelce v turški tabor nazaj in naznani preplašenim janičarjem, da jih je glavar popustil in šel s kristjani v grad Kozjak. Jeza, ki se je zaradi tega vnela med Turki, skazala se je v tem, da so brž zapalili velikansko klostrsko poslopje in razvalili ga s cerkvijo vred. Kaj radi bi se bili maščevali nad izdajalcem samim, kakor so ga imenovali; vendar vedeli so, kako nevaren bi jim bil njihov prejšnji glavar, ako se zedini z domačini proti njim; zato se podvizajo da gredo za veliko vojsko.

Že medpotoma so bili poslali cigana z dvema hlapcema naprej v grad Kozjak, da bi tam oznanili veselo novico, da pride pravi mladi gospodar Jurij. Še posebej je rekel Marko poročiti bratu Petru, ako bi bil že v gradu, da se mu ni ničesar bati, vse je pozabljeno, kar mu je bil hudega prizadejal.

V gradu veselja ni bilo ne konca ne kraja, ko se je razširila ta novica, zlasti med starejšimi hlapci.

Ko bi bil Bog s svojo mogočno streljo Petra z vedrega neba udaril, ne bi se bil bolj prestrašil, kakor ga je prestrašilo naznanilo, da se vrača njegov — po njem na Turško prodani nečak in brat Markov na grad, da je vsa njegova hudobija prišla na dan, da mu ni več živeti med ljudmi. Kar sta hlapca poročila, da je nekaj veleval stari gospodar Marko, da je pozabljeno, tega Peter že ni slišal, kakor hlapca nista vedela, kaj govorita.

"Proč je, proč!" vpil je Peter z glasom, ki je vse prestrašil, kateri so ga čuli. "Pogubljen sem na večno!" Rekši je šel ven in nihče ni šel gledat za njim.

Ko se je vse veselilo in kričalo v gradu, vidé novega gospoda v turški obleki, manjkalo je Petra. Zastonj je stari Marko, ves solzen od samega veselja, za njim popraševal, zastonj so družina ves grad pretaknili, Petra ni bilo. Tudi cigana ni bilo videti.

Konec str. 213

SVETEMU VLADIMIRJU

DAJMO, KAR MU GRE

Lepo število naših naročnikov sliši na ime Vladimir ali Vlado Eden od njih je potožil, da BARAGOV KOLEDARČEK ne pozna njegovega patrona na dan 15. julija. Res to ni lepo. Seveda pa tudi to ni lepo, da naši Vladimirji kaj malo vedo o svojem patronu. Kdo je bil, kdaj je živel? BARAGOV KOLEDARČEK se bo prihodnje leto poboljšal, pričujoči spis naj pa nekoliko pouči naše naročnike o sv. Vladimirju. — Ur.

SVETI VLADIMIR JE EDEN TISTIŠ RED-
KIH SVETNIKOV, ki ima slovensko ali slovansko ime že od rojstva in krsta. To se pravi, da njegovim varovancem v slovanskem svetu ni treba imena šele sloveniti, kot mora napraviti kak Branko, Drago, Cvetko, Milko in še polno drugih. To seveda ne pomeni, da je svetnik Vladimir vreden kaj več kot Frančišek, Karel, Florijan ali Klemen, zanimivo je pa le.

Sveti Vladimir ima poleg svojega imena še priimek ali naslov: VELIKI. Je moral biti torej dosti pomemben mož. Res, bil je kievski nadvojvoda in "vladar vesoljne Rusije" — čeprav pogosto bolj na papirju kot zares. Imel je nemreč veliko nasprotnikov in se je moral za svoje "pravice" veliko vojskovati. Vsekako je bil po rodu polnokrven Rus.

ZA BISTRE GLAVE

DVA BEDUINA POTUJETA PO PUŠČAVI. S seboj imata kruh: eden dva hleba, drugi tri. Nasproti jima pride tretji beduin. Nima kruha, ima pa denar. Sporazumejo se, da bodo skupaj pojedli vseh pet hlebov, tretji beduin bo plačal, kar bo prav.

Posedejo po tleh, postavijo v sredo vseh pet hlebov in jih razrežejo. Vsak hleb da tri enake dele in drugega za drugim pojedjo. Nič kruha ni ostalo.

Tedaj reče tretji beduin:

"Plačam pet kosov, ki sem jih pojedel, vsake-

Rodil se je leta 956 kot tretji sin še poganskega očeta Sviatoslava. Vsi trije so bili seveda pogani, brata sta ostala to do smrti, le Vladimir se je že v visokih letih dal krstiti in je postal zgleden kristjan, da, svetnik. Verjetno je krščanstvo poznal že od zgodnje mladosti, saj je bila njegova babica po materini strani sv. Olga, menda prva ruska svetnica. Tudi sicer je bilo krščanstvo že nekoliko udomačeno v Kievu in to od časov sv. bratov Cirila in Metoda. Na splošno so pa še veljali v deželi stari slovanski bogovi: Perun, Daždbog, Stribog in drugi. Vladimir jim je zvesto "služil" in pospeševal njihovo češčenje. Popolnoma pogansko je bilo tudi njegovo življenje. Vojskoval se je z lastnimi brati in spravljal s poti vse, kar mu je oviralo neomejeno oblast. Kot zakonski mož je bil brez vesti, ženske si je izbral kot kak turški paša, dane besede je prelamljal na debelo in široko. Leta in leta ni prav nič kazalo, da bi še po tisoč letih kdo s ponosom nosil njegovo ime — Vladimir.

Čas je tekel in Vladimir, "gospodar vesoljne Rusje," je začel spoznavati, da je poganstvu na evropskih tleh skoraj odklenkalo. Ves svet okoli Rusije se je bil že otresel poganskih bogov in veroval v enega samega, naj je že bil krščanski, judovski ali mohamedanski, bil je vendar le Eden. Vladimir je hotel svojo Rusijo v veri in civilizaciji vsaj približati ostalemu svetu, v kolikor ga je poznal, in je razmišljal, katero vero naj bi njegovi Rusi sprejeli. Zgodovina — morda je samo legenda — ve povedati mnogo zanimivih prigodb, kako je Vladimir klical na svoj dvor predstavnike raznih ver in pri njih poizvedoval, kaj učijo. Nobena mu ni bila všeč in dolgo se ni mogel odločiti.

ga po zlatniku. Tu jih imata pet, pa si delita denar, kakor vesta, da bo prav.

Oglasi se tisti, ki je imel tri hlebe:

"Jaz dobim tri zlatnike, za vsak hleb enega, ti pa vzemi dva, ko si dva hleba prispeval."

"Ne boš", pravi drugi, "saj nisva pojedla vsak svoj kruh, bili smo trije, ki smo jedli. Torej imejva denarja vsak pol."

Prvemu to ni bilo prav, zahteval je zase tri zlatnike. Šla sta in vložila tožbo pri kadiju. Ta je odločil, da dobi tisti, ki je imel tri hlebe, 4 zlatnike. Drugi, ki je prispeval dva hleba, naj dobi en zlatnik. — Zakaj? Ali je kadi pravično razsodil?

Zdi se, da je sv. Olga posegla vmes in izgladila pot za nekake zveze med Vladimirjem in krščanskim dvorom v Konstantinoplu. Vladimir se je seznanil s krščanskim bogočastjem v tem "drugem Rimu". Službo božjo so obhajali nad vse veličastno — vsaj na zunaj. Vsekako je Vladimirju to imponiralo in ga privlačevalo. Počasi je prišlo do tega, da je cesar Bazil II. ponudil Vladimirju za ženo svojo sestro. Ano, ki je bila odlično krščansko vzgojena. Vladimir je bil že toliko nagnjen h krščanstvu, da se je dal pred poroko krstiti in seveda dobro poučiti v krščanski veri. Ko je pa postal kristjan, je svojo vero vzela zares in temeljito spremenil nekdanje pogansko življenje.

Svojo deželo je odprl krščanskim misijonarjem na široko in ni bilo dolgo, ko je bil ves narod prilično zrel za krst. Res je, da je veliko vplival zgled vladarja Vladimirja, saj v tistih časih je ljudstvo rado sledilo vladarjem tudi v verskih zadevah. Tako je prišlo leto 990 in z njim zgodovinski prizor ob reki Dnjepru. Tam je stala mogočna podoba boga Peruna, ki je bila ta dan obsojena v razpad. Vladimir in žena Ana sta prišla, obdana s škofi in duhovniki pa z veliko množico vdanega naroda. Ves pestri zbor je molil in prepeval himne krščanskemu Bogu in ga hvalil za pravo spoznanje. Ostre sekire so razsekale leseno Perunovo podobo in s tem je bila Rusija zapisana edinemu pravemu Bogu.

(Dobrih 900 let pozneje se je pojavil v Rusiji drug Vladimir — Iljič Uljanov (Lenin) — ki se je zavzel, da se mora Rusija otresti Kristusa in se vклонiti Karlu Marxu . . .)

Vladimir Veliki je z veliko gorečnostjo vodil pokristjanjenje Rusije in sam dal pozidati celo vrsto cerkva. Na mestu, kjer je nekoč stala Perunova podoba, je zrasla lepa cerkev, posvečena sv. Baziliju. Omeniti je treba tudi to, da je Rusija pod Vladimirjem sicer sprejela krščanstvo iz Konstantinopla (Bizanca), ni pa sledila kmalu Bizancu v razkol z Rimom. Nasprotno, rusko krščanstvo, zlasti v Kievu, je priznavalo papeža. Še potem, ko je v letu 1054 Bizanc dokončno prelomil z Rimom in mu je po stoletjih sledila Moskva, je kievski metropolit ostal z Rimom vse do srede 16. stoletja.

Vladimir je uvedel v Rusijo prve šole, sprejel v svojo vladno nekaj demokratičnega postopka, odpravil smrtno kazen za zločine in se močno zavzemal za lajšanje uboštva. Sam je veliko daroval v ta namen. Skrbel je za mir v deželi in opustil nekdanje vojne pohode. Rusi so še po stoletjih govorili in pisali o "zlati dobi", ki je prišla mednje s pokristjanjenim Vladimirjem.

Umrl je leta 1015, njegova žena Ana pa 4 leta poprej. Imela sta dva sina: Borisa in Gleba. Vladimirja je papež proglasil za svetnika v letu 1257, pa tudi njegova sinova, pravkar imenovana, sta bila kanonizirana.

P. BENO KORBIČ, O.F.M. — V SREBRNI GLORIJI

Marsikateri rojak se bo še spominjal p. Benota, ko je skupaj s p. Klavdijem deloval tu v Avstraliji dve leti. To je bilo pred kakimi trinajstimi leti. — Letos obhaja p. Beno 25-letnico mašniškega posvečenja. Dne 7. julija 1940 ga je v ljubljanski stolnici posvetil škof dr. Gregorij Rožman. Novo mašo je pel naslednjo nedeljo v rojstni fari Smlednik na Gorenjskem. Leta 1944 so ga Nemci odpeljali skupaj s p. Klavdijem v Dachau, kjer je z drugimi tisoči trpinov veliko pretrpel. Pa hvala Bogu, je le ostal pri življenju. Po razpadu nacistične Nemčije je nekaj časa deloval med rojaki na Nemškem. Nato je pršel v Združene države. Klic po pomoči v dušnem pastirstvu med rojaki v Avstraliji, ga je ganil in se mu je od-

zval. Pozneje je vršil službo samostanskega predstojnika v Lemontu. Sedaj pa je že pol leta v Johnstownu v državi Pennsylvania, kjer oskrbuje podružnico sv. Ane na Moxham-u. Tam je tudi praznoval svoj srebrni jubilej.

P. Benotu želimo še veliko plodovitih let pri delu za duše in mnogo uspehov pri vseh njegovih naporih. Dobre volje in smeha pa itak že ima dovolj po naravi in s tem si zna pridobiti srca svojih ovčic. S svojim veselim razpoloženjem je že marsikateremu razvedril srce in mu pomagal v težkočah življenja. — Ob njegovem srebrnomašniškem jubileju molimo, da bi mu bilo dano opravljati to delo še dolgo vrsto let! — P. Valerian

MED PATROM HUGOLINOM

in Ivanom Cankarjem

Mira Mar

IVAN CANKAR SE POGOSTO "OGLAŠA" V MISLIH, seveda po zaslugi urednikov. Tudi jaz ga cenim. Veliko zelo lepih stvari je napisal in nič nisem nejevoljna, če kdaj berem, da je Cankar "najboljši slovenski pisatelj". Tukaj želim povedati, kako sem se z njim dobro seznanila, namreč z njegovimi spisi. Pisatelj je bil že pokopan, ko sem začela hoditi v šolo.

Da sem se začela zelo zanimati za pisatelja Cankarja, je bil posredno "kriv" p. Hugolin Satrner, znani skladatelj, takrat župnik pri frančiškanski cerkvi v Ljubljani. Prav nič ne vem, kaj je mislil o Cankarju, če je sploh kaj mislil. Jaz samo vem, da sem rada poslušala pridige p. Hugolina. Nekoč je pridigal nekako takole:

"Nekateri bi radi ljudem vzeli vero v Boga in odpravili deset božjih zapovedi. Jaz bi takim rekel: Preden vzamete ljudem Boga in preden odpravite deset božjih zapovedi, dobro premislite, kaj boste ljudem namesto tega dali. Vzeti je lahko, dati je težje. Ali se zavedate, da je milijonom ljudi na svetu edina opora v življenju misel na Boga? Ali pomislite na to, da bi mnogi, če ne večina od njih, kar obupali nad življenjem, če bi ne imeli vere v Boga in pravično poravnavo v prihodnjem življenju? In kako boste vzgajali mladino, če odpravite deset božjih zapovedi? Kaj boste dali mladim ljudem namesto njih?"

Tako nekako je pridigal, seveda se besed natanko ne spominjam, smisel pridige sem si pa dobro zapomnila. In moram reči, da me je dobri mož do dna prepričal in sem šla iz cerkve bolj verna kot sem vanjo prišla. Z menoj je bila v cerkvi moja sošolka, o kateri sem vedela, da hodi v cerkev bolj zato, ker mora, ne toliko iz vere. Nisem pa tedaj še vedela, da je že tako daleč. Na poti iz cerkve sem jo vprašala — nekoli-ko zmagoslavno, priznam — kaj bi ona dala sebi in drugim, če bi vero izgubila ali zapravila.

Tovarišica se mi je poredno nasmehnila in rekla: "Nič!"

Močno sem se začudila. Torej njej patrova pridiga ni čisto nič pomenila. Umolknila sem, nobena misel mi ni prišla, da bi kaj rekla. Tudi ona je nekaj časa molčala. Preden sva se ločili, mi je rekla:

"Če te zanima, bova o tem še govorili. Pridi k meni, ti bom nekaj pokazala. Takoj boš videla, da patrove besede ne drže tako pribito, kot se je tebi zdelo."

Postala sem silno radovedna in sem takoj pristala na to, da pridem in bom videla, kaj mi bo pokazala.

Res sem šla in ona je odprla veliko knjigo, bil je Ljubljanski zvon iz prejšnjih časov. Brala mi je iz neke Cankarjeve ocene, kaj natančnega ne vem več. Te besede sem si dala izpisati in jih še imam:

"Vsako laž je treba pregnati iz glav ljudi, pa naj bo tista laž še tako lepa. Laž je laž in jo je treba pregnati. Nič se ne smemo ozirati na tiste ljudi, ki pravijo: Če laž spodbiješ, moraš na njeno mesto ljudem kaj drugega dati. Ali ni dovolj, če sem spodbil laž, zakaj bi bilo treba na njeno mesto dati kaj drugega? To ne drži, ničesar ni treba dati. Je kar dovolj, če po odhodu laži ostane — prazen nič. . ."

Pomisli la sem in zdelo se mi je pametno. Naenkrat me je Cankar zanimal. Zdi se mi, da sem takrat poznala Kačurja in "Podobe iz sanj." Vprašala sem:

"V kakšni zvezi pa piše to? Kakšno laž ima v mislih."

Porogljiv nasmeh je bil ne njenem obrazu, ko mi je odgovorila:

"Vero v Boga in deset božjih zapovedi."

Kar zavrtelo se mi je. Vedela sem, da je tako odgovorila zavoljo pridige patra Hugolina. Čutila sem se do tal poraženo. Da bi se prehitro ne izdala, sem vzela Cankarja v obrambo:

"Pa saj je bil Cankar veren človek! Kako lepo piše o Bogu in veri vanj. Pa sem tudi videla podobico za njegovo smrt in tam je bilo rečeno, da je umrl previden s tolažili svete vere."

"To je tako: podobico je dal napraviti brat Karel, ki je bil duhovnik. Je pa tudi čisto mogoče, da se je Ivan nazadnje spreobrnil ali pa duhovnika vsaj spodil ni. Saj nekaj takega je prav v temle spisu takorekoč naprej napovedal, ko piše o smrti pesnikov Ketteja in Murna. Na, sama beri!"

Hlastno sem pograbila knjigo in brala. Pa se spet ne spominjam besed, samo smisel mi je ostal. Pisano je bilo, da Ketteju in Murnu ne smemo zameriti, da je eden na smrtni postelji držal v rokah križ, drugemu je pa visel na steni ob postelji rožni venec. Sta pač mlada človeka, globoki pesniški duši, tako hrepenela po neki zadnji resnici, da sta se vlada — laži. Pa če bolj natanko pogledamo, bomo morali reči, da tisto ni bilo spreobrnjenje, tudi ne najdba "zadnje resnice", ampak čisto navaden — obup!

V meni se je nekaj hudo zamajalo. Zamislila sem se in sošolka je mojo zadrego dobro izrabila:

"Podobno je pisal že Janko Kersnik in se naprej opravičil zaradi morebitne predvidene smrti, pa ne samo svoje. Zamislil se je in povedal, kako se je zamislil. Na smrtni postelji je človek tak siromak, da nima več jasnih misli in še manj odpornosti, da bi odklonil, kar je zoper njegovo prepričanje. Siromak pusti, da napravijo z njim, kar hočejo, potem pa vržejo v svet, da se je tak in tak mož na smrtni postelji spravil z Bogom in cervivjo, pa lepo krščansko umrl."

Tudi to je bilo meni novo. Kersnika sem nekoliko poznala, pa se nisem mogla spomniti, da bi bil kaj takega pisal. Moja sošolka mi je nenadoma zelo imponirala — koliko več ve kot jaz! Ali morda prav zato, ker je vero že skoraj do konca zavrgla in je zadovoljna s tem, da ima — nič?

Priznam, da sem odšla od nje vsa zbegana in moja vera se mi je občutno podirala. Potem sem dolgo grabila v vse to in kolebala med p. Hugolinom in Ivanom Cankarjem. Zelo sem želela, da bi mogla ostati pri patru. Sprva že samo zato, ker je Cankar imel na svoji strani mojo sošolko, za patra pa nisem vedela, če ima koga. Imponiral mi je kot umetnik—skladatelj, kar tako mu ne morem odreči naklonjenosti, čeprav je umetnik tudi Cankar. Počasi sem sprevidela, da ne kolebam samo med dvema človekoma, ampak med dvema idejama. In sem se vrnila k razmišljanju, če je tisto res, da mora po odpravi laži ostati samo prazen nič. Zazdelo se mi je, da imam odgovor. Stopila sem k tovarišici in ji rekla:

"Veš kaj, Nuša, jaz pa le mislim, da je nekaj, kar stopi na mesto laži, kadar ji spodmaknem tla. Ne more biti samo — nič!"

"Pa kaj naj bil bilo?"

"Resnica!"

"Oh, pojdi no, kaj je resnica?"

Tokrat se nisem zavedala, da je dal tak odgovor že Pilat. Sklenila sem pa dvojje: Prvič ne bom nič več govorila o teh rečeh s tovarišico,

Misli, July, 1965

drugič, dobila bom v roke več Cankarja in skušala dognati, kako pisatelj ve, da je vera v Boga — laž. Če bom spoznala, da to reš ve, bom tudi jaz pustila vero in p. Hugolin me ne bo več imel med svojimi poslušalci . . .

Izposojala sem si Cankarjeve knjige in nekaj sem jih tudi kupila. Ne morem reči da sem vsega prebrala, večinoma pa. Hitro sem opazila, da je beseda Bog v njegovih spisih zelo udomačena, pa moja sošolka bi verjetno rekla, da je to samo "simbol". Toda če je simbol, kaj naj pomeni? Vsak simbol mora nekaj pomeniti, ne stoji nekje kar tjuven dan. Morda je Cankar bil v globinah srca bolj veren, kot se je delal nazunaj? Morda je samo iz jeze do političnih in kulturnih nasprotnikov kdaj zapisal, da je vsa vera v Boga gola — laž?

Brala sem še in še. Še in še mi je spregovoril v žarkih stavkih o iskanju zadnje resnice, o hrepenenju po njej, o žalosti, da je ni mogoče najti, in podobno. Prizna, da jo je že poznal in imel, da jo je pa izgubil — in skoraj joka nad to izgubo. Nikjer prav za prav ne prizna, da je brezverec, prepričan brezverec. Govori o dvomih, skepticizmu, negotovosti, iskanju in spet iskanju. Če se mu včasih zazdi, da je vera v Boga laž in zamahne po njej z blestečo pisateljsko silo, pa mu kmalu pride druga misel, morda samo drugo občutje.

Z eno besedo: Cankar niti sam zase ne ve za gotovo, da je vera laž, kako naj jaz to od nje ga izvem? Tudi sem videla, da je tisti "nič" namesto "vere-laži" sprejel iz pisanja nekega drugega pisatelja, ni zrasel iz njega samega. Trenutno mu je stvar prav prišla, ko je bil ravno slabe volje, pa gotovo ni minilo veliko ur, preden je tisti "nič" spet spoznal za — tujo učnost . . .

Bolj ko sem ga brala, lažje sem verjela, da je res umrl pošteno z Bogom spravljen in ne samo na pritisk brata Karla, duhovnika. Vse dvoje sem vrgla iz srca in še hodila poslušat p. Hugolina, dokler sem ostala v Ljubljani. Z Nušo se pa nisva več videli. Ne vem, kam je odšla in kaj je bilo z njo pozneje. Želela bi ji povedati, da se na Cankarja za svojo nevero ne more sklicevati, pa je že ni bilo več.

Vzemimo samo to! Dobro je znano Cankarjevo geslo: **Mati — Domovina — Bog!** Kdor le površno pozna Cankarja, ne more trditi, da sta mu bili mati in domovina samo — simbol. Vso dušo je imel za obe. Ko je postavil Boga v isto vrsto, kdo si upa reči, da je to napravil neiskreno in samo zavoljo lepšega?

PRAVLJICA O SREČI

Ta pravljica je izšla v tisku v današnji Sloveniji. Mnogi so se čudili, da je smela. Sicer je pa res, da je njen nauk potreben še marsikomu, ne samo komunistom. — Ur.

V STAREM KOZOLCU POD GRIČEM je živel miška, ki je bila na vso moč nezadovoljna s svojo usodo.

"Ali je to življenje?" je venomer godrnjala. "Če se stisneš pod streho, te preganjata človek in mačka. Če živiš na polju, ti strežejo po življenju kača, jastreb in še drugih razbojnikov vse polno! Ali je to pošteno? Ali je to red? Veliki in močni zmerom zatirajo majhne in slabotne. Ne, to bi ne smelo biti."

Miška je bila divja na krivični svet.

"O, ko bi bila jaz velika in močna, bi nikoli ne preganjala majhnih!" je vzdihnila. Vneto je pripovedovala vrstnicam, kako lepo bi bilo na svetu, če bi vse živali, velike in majhne, živele v slogi in pomagale druga drugi, ne pa se preganjale.

Poslušalci so bili navdušeni. Miškine besede so se jim zdele zelo lepe in pametne, da so jo razglasili za najpametnejšo pod soncem.

Nekega dne pa se je naši miški primerilo, kar se ni še nikoli nobeni. Našla je kamenček sreče. V temi je namesto v korenček zagriznila v nekaj trdega in iz kamenčka ji je spregovorilo po mišje:

"Draga miška, nikar me ne oglodaj! Še zobke bi si polomila. Bolje je, da me primeš in odneseš na skalo, ki stoji pod tolmunom, in me z nje vržeš v globino".

"Joj, zakaj pa?" je vzkliknila miška in se začudila kamenčku, da zna tako lepo govoriti. Radovedno si ga je ogledovala od vseh strani.

"Nikar me predolgo ne ogleduj, miška! Rajši naredi kakor sem te prosil. Za plačilo ti pa izpolnim željo, ki te najbolj pri sreču."

"Željo?" se je zdaj še bolj začudila miška. "Kdo pa si, da imaš tako moč?"

"Kamenček sreče. Padel sem z neba, da bi vsem prinesel srečo. Že dolgo ležim ob cesti in opazujem svet. Toda spoznal sem, da sem prezgodaj prišel."

"Prezgodaj? . . . Kaj svet noče sreče?" se je zelo začudila miška.

"Hoče jo že, tudi potreboval bi jo. Toda nikjer ni medsebojne ljubezni. A kjer ni ljubezni, ni modrosti, brez modrosti pa ni pravičnosti, brez pravičnosti ni zadovoljstva in brez zadovoljstva ni sreče. Tako, vidiš, sem odveč."

Miški se je kar v glavi zvrtilo. Kako naj bi razumela modrovanje čudežnega kamenčka? Saj je bilo še za človeka pretežko. "Res, kaj naj bi želela?" je začela napeto promišljevat.

Poglej jo no! Zdaj, ko bi si bila lahko izprasila od kamenčka tisto, o čemer je vedno sanjara in navdušeno govorila — pravičnosti za vse zatirane in slabotne — si je po dolgem ugibanju želela to, kar bi si zaželela vsaka, še tako navadna miška.

"Želim biti velika, mogočna ptica pod sinjim nebom!"

"Prav. Naj ti bo! Toda vedi, nič boljše nisi od drugih. Mislila si samo nase," ji je hladno odgovoril kamenček sreče. "Zdaj me pa primi in me odnesi!"

Miška je vsa zmedena še zamencala: "Pa bom res postala orlica?"

"Seveda boš, kakor hitro me boš vrgla v vodo." "Orel bom postala, orel!" je poskočila miška pograbila kamenček sreče in odhitela z njim proti vodi.

"Orel postanem, orel!" je po poti klicala tovarišicam, ki so začudene kukale iz svojih lukenj, potem pa jo ubrale za njo.

Ko je miška prišla na skalo, je spustila kamenček v globino.

"Plunk!" je glasno plunknilo. In tedaj, glej čudo! Miška se je začela ta hip prečudno spreminjati. Kratki vrat se ji je potegnil. Život se ji je naglo napihoval in raztegoval na vse strani. Gobček je dobil obliko zavitega kljuna. Sprednje noge so se ji daljšale in spreminjale v krila, zadnje noge so se pa tudi potegnile in se oborožile s ostrimi kremplji. Mišji repek se ji je spremenil v pernatno krmilo.

Miške, ki so vse to gledale, svojim očem niso mogle verjeti. Preden bi bile oglodale korenček, je stal na skali mogočen orel. Že so mislile od strahu pobegniti, toda ptica je spregovorila:

"Le pogledajte me, kako sem zdaj močna in mogočna! Prišel je tisti čas!"

"Da, naš čas, o katerem si nam vedno govorila," so se navdušile miške in vse živalce, kar jih je priteklo gledat to čudo.

"Da, tako je, tako", je še golčala miška orlica, razprostrla mogočne peruti in se dvignila v sinje višave.

Miške so omamljene od sreče gledale za njo in videle, kako ponosno kroži čedalje višje nad njimi. Nazadnje se je izgubila med oblaki.

"Zdaj, zdaj je napočil tisti čas, tisti lepi čas! Nam vsem bo prinesla pravico!" so se veselile živalce. Radostna novica se je kakor blisk raznesla po okolici. Kmalu je bilo na skali premalo prostora. Iz soseske so prihiteli krmi, hrčki, zajčki in polhi, vsi slabotni. Radi bi bili priče velikega dogodka.

"Vrača se, se že vrača", so se zdajci razveselili gledalci. Spet so zagledali orlico. Nestrpno so stegovali vratove.

Res, miška orlica je krožila čedalje nižje. Toda kaj je to? Nenadoma je kakor strela šinila proti skali in — o groza! — zasadila je ostre kremplje v rejenega hrčka in ga cepetajočega odnesla v višave.

Gledalci na skali so otrpnili. "Ali je mogoče?" so razočarani zadrgetali in se razbežali.

"O, mogoče, mogoče!!" je bridko vzdihnil kamenček sreče na dnu vode, ki je vse to videl.

"In kdo bi to zameril miški, ki je vendar nespametna živalca. Toda prežalostno je, da je tudi najumnejše bitje pod soncem, človek, še vedno tak!"

Žalosten je potonil v blato na dnu vode in Bog ve, kako dolgo bo moral še čakati na svoj čas.

IGRALSKA DRUŽINA V SYDNEYU

bo ponovila Finžgarjevo dramo
v 3 dejanjih:

RAZVALINA ŽIVLJENJA

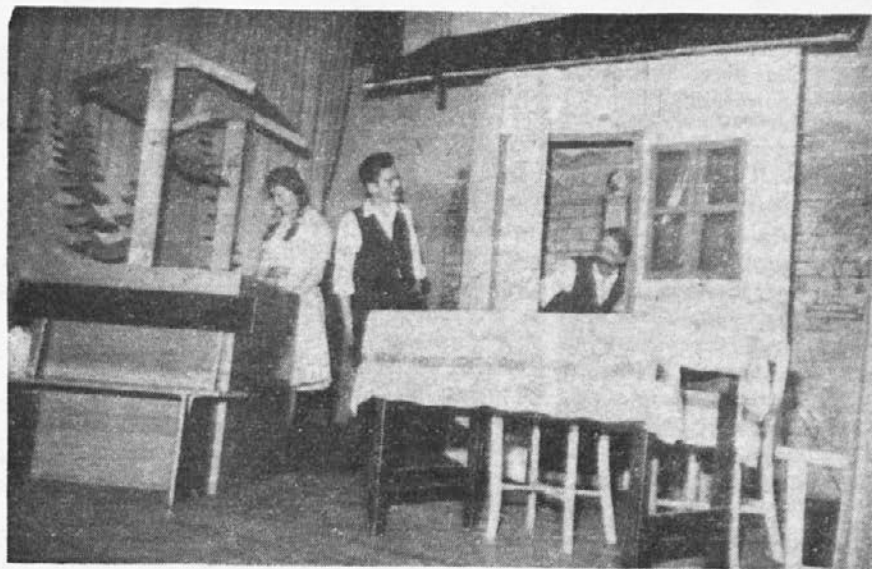
Na oder jo bo postavila zopet
v režiji Ivana Koželja

KDAJ? — V soboto 31. julija
točno ob 7.30 P.M.

K J E ? — St. Francis Hall, Paddington.

Po igri zabava s plesom. Igralci nujno
prosiijo, da pridete točno, ker igra ni kratka.

Vsi prisrčno vabljeni! — S.D.S.

Prizor iz 1. dejanja igre RAZVALINA ŽIVLJENJA.

Že sama odrska scenerija v tako tesnem prostoru je dokaz mojstrstva. Po gostovanju v Canberra 11. julija bo naša Igralska družina ponovila igro v Sydneyu. Več pove OGLAS tu zgoraj. Ne

Misli, July, 1965

zamudite priložnosti in pridite uživati to odlično delo odličnega pisatelja v prireditvi odličnih igralcev!

KAJ SE VAM ZDI O KRISTUSU?

ČIGAV SIN JE?

(Mat. 22,42)

Vernim katoličanom je odgovor lahak. Vendar se je bati, da Kristusa premalo poznamo in malo vemo o njem. Pozabili smo. Prav bo, če ponovimo vsak mesec nekaj, kar so evangelisti o njem napisali. Poznanje Kristusovega življenja in delovanja bo poglobilo našo vero vanj.

Besedilo evangelijev imamo tu spodaj na levi strani, na desni pa pojasnila k besedilu, da nam bo lažje razumljivo. Priložena je zemljepisna karta Palestine, da lahko sledimo, kje se dogodki evangelijev vršijo.

Če pravimo, da smo Kristusovi moramo Kristusa kar najboljše poznati!

PRILIKA O DOBREM PASTIRJU

“Resnično, resnično, povem vam: Kdor ne pride v ovčji hlev skozi vrata, ampak preleze drugod, ta je tat in ropar. Kdor pa pride skozi vrata, je pastir ovac. Njemu vratar odpre in ovce njegov glas poslušajo in on pokliče svoje ovce po imenu in jih vodi ven. Kadar izpusti svoje ovce, gre pred njimi in ovce gredo za njim, ker poznajo njegov glas. Za tujim pa ne pojdejo, ampak bodo zbežale od njega, ker ne poznajo glasu tujca.”

To priliko jim je povedal Jezus; oni pa niso razumeli, kaj je pomenilo, kar jim je pravil. Jezus jim je torej zopet spregovoril:

“Resnično, resnično, povem vam: Jaz sem vrata k ovcam. Vsi, kolikor jih je prišlo, so tatje in roparji, ovce pa jih niso poslušale. Jaz sem vrata: kdor stopi skoz mene, bo zveličan, in bo hodil noter in hodil ven in bo našel pašo. Tat ne pride, razen da krade in kolje in pogublja: jaz sem prišel, da bi imeli življenje in ga imeli v izobilju.”

JEZUS JE “VRATA” K OVCAM

Jezus je jemal svoje prilike ali prisposobe iz okolice, kjer je ravno pridigal in učil. Tako so jih poslušalci najlažje razumeli. Ko je bil v Galileji, deželi poljedelstva in ribolova, je primerjal svoj nauk setvi in ribiškim mrežam. Zdaj pa uči v Judeji. To je dežela ovčereje in pastirstva. Pastirji ovac so bili vsakodnevna prikazen. Njihove črede se ostajale večji del leta pod milim nebom. Čez dan so se pasle, zvečer so jih zganjali v skupno stajo, ki je bil le s kamenjem in vejevjem ograjen, pa nepokrit prostor. Pri vhodu v stajo — “hlev” — je vedno kdo stražil. Tatovi in volkovi so mogli priti v stajo le čez ograjo, “zid.” Zjutraj so prihajali pastirji in sklicali vsak svoje ovce iz staje na pašo. Ta običaj je ostal prav do naših dni. V luči te razlage lahko razumemo, zakaj Jezus imenuje samega sebe “vrata” v ovčji hlev. Kdor hoče biti voditelj Jezusovih ovčic, mora imeti od njega pooblastilo.

"Jaz sem dobri pastir. Dobri pastir da svoje življenje za ovce. Najemnik, ki ni pastir in ovce niso njegove, vidi volka priti in ovce popusti ter zbeži, in volk jih pograbi in razkropi. Najemnik pa zbeži, ker je najemnik in ga za ovce ni skrb. Jaz sem dobri pastir in poznam svoje in mojk. Je poznajo mene, kakor mene pozna Oče in jaz poznaj Očeta; in svoje življenje dam za ovce. Še druge ovce imam, ki niso iz tega hleva; tudi tiste moram pripeljati: in poslušale bodo moj glas in bo ena čreda in en pastir.

Zato me Oče ljubi, ker dam svoje življenje, da ga iznova prejmem, Nihče mi ga ne more vzeti, ampak ga jaz sam od sebe dam. Oblast imam dati ga in oblast imam, zopet ga vzeti. To naročilo sem prejel od svojega Očeta."

MED POSLUŠALCI — NOV RAZPOR

Vnovič je zaradi teh besed nastal razpor med Judi. Mnogo izmed njih je govorilo: Hudega duha ima in meša se mu, kaj ga poslušate? — Drugi so govorili: To niso besede takega, ki je obseden; ali mar more hudi duh slepim oči odpreti?

POGOJI ZA SPREJM MED UČENCE

Ko so šli po poti, mu je nekdo rekel: Za teboj bom hodil, kamorkoli pojdeš. Jezus mu je odgovoril: "Lisice imajo brloge in ptice pod nebom gnezda, Sin človekov pa nima, kamor bi glavo naslonil."

Drugemu pa je rekel: "Hodi za menoj!" Ta je dejal: Gospod, dovoli, da prej grem in pokopljem svojega očeta. Toda odgovoril mu je: "Puti, naj mrtvi svoje mrtve pokopljejo, ti pa pojdi in oznanjaj božje kraljestvo."

Še drugi mu je rekel: Hodil bom za teboj, Gospod, toda dovoli mi, da se prej poslovim od domačih. Jezus mu je rekel: "Nihče, ki roko položi na plug in se nazaj ozira, ni pripraven za božje kraljestvo."

Za lepoto in globino Kristusovih besed je težko najti primerno (človeško) besedo. Kar doumemo in povemo, je le prisposoda in senca neizraznega in nedopovedljivega duhovnega sveta, ki se nam v Kristusovih besedah razodeva. Apostoli in evangelisti so o Kristusovem življenju in delovanju dan na dan govorili. Sprva na pisanje najbrž niti mislili niso. Gospod jim je ukazal,

Misli, July, 1965

V nadaljnem razpletanju svoje prilike Jezus poudarja, da On ni le vrata k ovcam, ampak je tudi pastir — **DOBRI PASTIR**. Slika se spremeni v toliko, da iz noči prehaža v dan. Čez dan vrata niso več važna, važen je pastir, ki jemlje ovce na pašo in jih tam straži, da se ne prikrađe ropar volk. Seveda misli Jezus na duše svojih vernikov, da jih obvaruje pred zapeljivci.

Že v starem testamentu najdemo pogosto podobno primero: Bog sam je kakor pastir, izvoljeno ljudstvo kakor ovce. Pa so se od časa do časa prikradli samozvani voditelji naroda, ki jih ni poslal Bog — najemniki. To so poslušalci lahko razumeši, Razpor je nastal med njimi pač zato, ker je Jezus zaključil priliko z napovedjo, da bo dal življenje za ljudi in spet prišel mednje živ.

DVOJE MNENJ — NE PRVIČ NE ZADNJIČ

Ni dvoma, da so nasprotstvo zoper Jezusa tudi tukaj dvignili farizeji, ki so bili med poslušalci. Z napovedjo svoje prostovoljne smrti in vstajenja jih je kajpada "pohujšal." Iskreni med poslušalci pa takoj najdejo odgovor na podtikanje farizejev in njihova beseda obvelja. Jezus že ve, kaj govori.

TREBA JE VELIKO ŽRTVOVATI

Vtis imamo, da je Jezus po našem mnenju kar s preveč ostrimi besedami odklonil pogoje, ki so jih postavili oni trije za članstvo v njegovi družini. Njihove prošnje se nam zde jako človeške in zato sprejemljive. Toda Gospod je možem gledal v dušo in je vedel, da besedo niso svega povedale. Če bi jim bil Jezus takoj ustregel, bi pozneje prišli na dan še z nadaljnimi pogoji. Takih "pogojnikov" pa nikakor ni mogel trpeti med svojimi učenci in stalnimi spremljevalci. Tako si smemo razlagati Jezusove ostre odgovore in svarila. Njegovo kraljestvo zahteva zase vsega in celega človeka, polovičarji niso za tak poklic. Nam se morda zdi že sama beseda, da Gospod nima, kamor bi glavo naslonil, nekako pretirana. Toda če pomislimo, da ga niso sprejeli ne v Galileji, ne v Samariji, ne v Jeruzalemu, nam je njegovo čustvanje kaj lahko razumljivo. Ni bil samo Bog, bil je tudi cel človek!

da naj uče vse narode, ni pa zahteval, da naj o njem in njegovem nauku tudi pišejo. Pisanje knjig tudi poprej ni spadalo k njihovemu preprostemu poklicu. Če bi ne bili postali Kristusovi učenci, bi ne bilo njihovih imen v nobenem pisateljskem seznamu in v nobeni literarni zgodovini. — **Stanko Cajncar.**

Cerkev sv. Miklavža

JE PA OSTALA

(Poglavje iz DRUŽINE o Slomšku)

KAPLAN A. M. SLOMSEK je bil prestavljen z Bizeljskega v Novo Cerkev pri Celju. Njegov novi župnik in dekan pl. Jakomini ga je pričakoval že na dan 1. maja. Toda Slomšek je želel med potjo obiskati Olimje in Ponikovo, svojo rojstno faro. Zato je naprosil kaplana Straška v Vojniku, naj obvesti dekana Jakominja, da se bo za nekaj dni zamudil.

Tako je Slomšek prišel v Novo cerkev 3. maja zvečer. V župnišču so ravno večerjali. Dekan pl. Jakomini ga je slabo sprejel.

“Zakaj niste javili, da se boste nekaj dni zamudili?”

“Naprosil sem kaplana Straška, naj vam pove, Gotovo je pozabil.”

“Pozabil ni. Povedal je, toda to ni uradno. Pri meni je najbolj važno to, da se zgodi vse točno po predpisih. Vse mora biti uradno. Kar ni uradno zapisano, zame ni na svetu.”

Slomšek je odgovoril:

“Ta vaš nauk, gospod dekan, si bom zapomnil za vse življenje. Za ta moj prvi prekršek pa prosim odpuščenja. Upam, da bo zadnji.”

Ta ponižni odgovor novega kaplana je uradnega gospoda dekana spreobrnil. Takoj je postal prijazen in neuraden. Tako so v lepem miru večerjali. Potem je kaplan Švarcl povedel Slomška iz obednice in mu rekel:

“Veš, našemu plemenitemu dekanu ne smeš zameriti, da je včasih tako uraden. Rad pozabi, da si moramo biti duhovniki kakor bratje. Kadar zaživi v njem plemiška kri, je samo plemenitaš.”

“Ali je res plemiškega rodu?”

“Res. Na graščini v Blagovni pri št. Juriju je bil rojen. Študiral je v Rimu in postal doktor. Tudi novo mašo je pel v Rimu. Kmalu je postal župnik v Novi cerkvi in dekan.”

“To je pa šlo hitreje, kot bo šlo pri meni in tebi”, se je pošalil Slomšek.

“Pri meni bo šlo počasi, in se bo hitro ustavilo. Pri tebi bo pa šlo hitro in Bog ve, kako visoko se bo ustavilo.”

“Zakaj tako misliš?”

“Kaplan Strašek kar naprej prerokuje in trdi, da so ti že v bogoslovju napovedovali škofovsko kapo.”

“Gospod dekan mi je pa danes skoraj prerokival škofovo palico po plečih, če me bo raznanil uradno na škofijo.”

“Nič se ne boj! Te dni pride sem prošt Ješenak in kadar pride on, govori samo o tebi. Torej prošt bo vse uredil zate pri Jakominiju. Njemu dekan sam prizna, da je včasih preveč uraden. Morda ne veš, kako je bilo leta 1785? Cesar Jožef II. je zaukazal, da se morajo v novocerkovski dekaniji podreti naslednje cerkve: sv. Katarina v Lembergu, sv. Jernej v Vizorah, sv. Tomaž v Landeku, Devica Marija na Gori in v Dobrni sv. Miklavž. Dekan Jakomini je takoj vsem tem cerkvam odvzel posvečenje in res so jih podrli, le cerkev sv. Miklavža je ostala. Dekan je šel sicer tudi tja in cela četa vojakov ga je spremljala. Ko so prišli do cerkve, so jo našli zaprto, okoli nje pa trumo dobrskih deklet in žena, ki so bile oborožene s srpi, kosami, vilami, grabljami in burkljami. Grozile so, da se spuste v boj, če se kdo cerkve pritakne. Ko je poveljnik vojaške čete to videl, je dejal: Z ženskami se pa mi vojaki ne bomo borili. In je dal povelje za odhod.”

“In cerkev še stoji?” je vprašal Slomšek.

“Stoji. Deželna vlada se je vdala in objavila odločbo, da se cerkev sv. Miklavža ne podere. Prošt Ješenak je pa rekel dekanu Jakominiju: Vidiš, da je včasih zdrava pamet boljša kot uradni odlok.”

“Gotovo je bil Jakomini zavoljo te pripombe na prošta hud.”

“Ni bil hud, celo priznal je, da se je že večkrat kesal, zakaj je bil včasih tako uraden. Zardi tega je celo hotel proč iz Nove cerkve, no potem pa le ni šel.”

SLOVENSKO DRUŠTVO MELBOURNE

vljudno vabi

NA DRUŠTVENO ZABAVO

v soboto 24. julija zvečer.

Znana dvorana v predmestju Prahan

Odlična godba in prijazna postrežba

Cisti dobiček pojde za novo cerkev sv. Cirila
in Metoda

Vsi dobrodošli!

ODBOR SDM

OB STOLETNICI SLOVENSKE MATICE

Janez Primožič

SLOVENSKA MATICA JE POLEG MOHORJEVE DRUŽBE, ki je pred 11 leti praznovala svojo stoletnico, naša najstarejša kulturna ustanova in založnica znanstvene ter leposlovne literature. Obe ustanovi sta v stoletju obstanka šli skozi krize in vzpone, skozi plodna in manj plodna obdobja. Premnogi vidni kulturni delavci, ki so pustili za seboj častna imena, so delovali pri obeh ustanovah.

Zanimivo je, da je pobuda za ustanovitev Matice prišla iz Maribora. V teku je bila nabirka za spomenik Valentinu Vodniku, pa je iz Maribora prišel poziv, naj ne postavljajo kamenitega spomenika, nabrani denar naj postane glavnica za ustanovitev Slovenske Matice. Ob nadaljnjem razpravljanju so se pojavljali glasovi, naj se Matica ne ustanavlja v Ljubljani. Naj se rajši slovenski izobraženci naslonijo na Zagreb, ki naj postane kulturno središče za vse južne Slovence. To mnenje je odločno spodbil Levstikov "Naprej" in tako je vendar prišlo do ustanovitve Matice v Ljubljani. Dan 4. februarja 1964 se smatra za njen rojstni dan, zakaj takrat so bila potrjena njena pravila.

Tik pred proslavo svoje stoletnice je Slovenska Matica izdala dve znameniti knjigi: Jubilejni Zbornik in Bibliografijo Sl. Matice.

Jubilejni Zbornik obsega celoten pregled Matične dejavnosti od ustanovitve do stoletnice. V njeni založniški dejavnosti lahko sledimo splošne-

mu kulturnemu razvoju našega naroda. Težišče njenega udejstvovanja je bilo sprva zlasti v izdajanju šolskih knjig. Šele v osemdesetih letih prejšnjega stoletja je Matica dobila stike z domačo naravoslovno znanostjo, v začetnih letih tega stoletja se je začela razvijati na leposlovnem področju. Velik napredek je dosegla pred prvo svetovno vojno pod vodstvom Frana Levca, ki je njen knjižni program zelo raztegnil. Do takrat se je njena knjiga omejevala na narodno vzgojo v obliki letopiskov, koledarjev in nekaj skromnih literarnih publikacij. Fran Levce je pritegnil nove sodelavce, začel izdajati ZBORNİK z znanstvenimi razpravami, pa tudi knjige z izvirnimi domačimi literarnimi deli.

Vse te in take naloge Slovenske Matice so pozneje postopno prevzela druge ustanove: univerza, razna strokovna društva, Akademija znanosti in umetnosti itd., vendar z vsem tem delokrog Matice ni postal utesen, za njeno udejstvovanje je še vedno dovolj prostora.

Zanimiv je ščitni ovitek Jubilejnega Zbornika. Prikazuje nam pogled na staro Ljubljano z nekdanjim Kongresnim trgom, kjer še vedno stoji hiša Slovenske Matice. Je zares častitljiva stavba, v njej je skozi sto let potekalo življenje in delovanje ene naših najstarejših in najbolj zaslužnih knjižnih založb. Prav je, da se vsi Slovenci zavemo, kako pomembna je za nas stoletnica Slovenske Matice.

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

(in druge namene)

£4-0-0: Ivan Plesničar; £3-0-0: Kristjan Tinta; £2-0-0: Stanko Kolarič, Frančiška Štibilj, Edward Polajnar;

£1-0-0: Angel Batič, Lojze Filipič, Ivan Bogataj, Stanko Kalc, Ivan Mesar, Pavle Arhar, Stanko Andrejašič, Rudi Novak, Ana Sertič, Stanko Fabian, Neimen., Branko Kalc, Joško Kariš, Marjan Persič, Friderik Breznik, Stane Kragelj, Franc Gašperin, Janez Marinček, Mirko Drolc, Vlado Racman, Neimen., Vera Zadnik, Ivan Harej;

£0-10-0: Ivan Bogataj, Vinka Markovski, Alojz Pelko, Marta Velkovič, Jože Konšak, Anton Kratina, Kristina Janežič, Emil Torbica, Frančiška Čuček, Dragica Babič, Žarko Lutman.

ZA KOROTAN: Slov. društvo Sydney £10-0-0, Miša Lajovic £4-0-0, Adolf Vadnjal £1-0-0, Dragica Babič 10 šil.

ZA P. PODERŽAJA. Branko Cvetkovič £6-0-0, Antonija Stojkovič £2-0-0, Lojze Filipič in dva neimenovana po £1-0-0.

ZA SLOMŠKOVO ZADEVO: Dr. Mihael Colja £5-0-0, Lojze Filipič £1-10-0, Lina Grassmapr, Rihard Bogatec in ena Neimenovana po £1-0-0, Marija Ursič in Ivanka Kariš po 10 šil.

ZA SL. DOM V SYDNEYU: Dr. Mihael Colja £10-0-0, Jože Lipec £5-0-0, Alojzij Filipič £2-0-0, Jože in Marina Plesničar £2-0-0.

ZA CERKEV V MELBOURNU: Marija in Hermina Brodnik po £1-0-0, L. Lumbar in Ivan Harej po 10 šill.

Za vse te in bodoče darove moj zlatomašniški BOG POVRNI! — P. Bernard.

HUDOURNIKOV LSKO

Fr. Sal. Finžgar

(Nadaljevanje)

Ilustriral Evgen Braidot

Se: Hudournikova ta mlada

UZALJENA JE SESTRICNA SEGLA V NAHRBTNIK IN potegnila iz njega prebel robček, s čipkami ograjen. Z njim je osnažila nož.

"In če ga uničim," je govorila bolj sebi kot bratrancu, "ljubše mi je kot da bi se okužila."

Hudournik je stal pred njo in gledal predrobno rezanje in rezljanje, lupljenje, obrezovanje, izbiranje in zametavanje zelišč, ki jih je Fani pripravljala v pisano rezanico.

"Na, prstan mi shrani, da ne boš stal brez dela kot lipov bog."

Snela je briljanten prstan in zakonskega z njim vred.

"Da mi ne izgubiš! Sta dosti več vredna kot tvoja bajta. Za prvi moj god mi ga je kupil rajni mož. Dvomim, da bi še kaka ljubljanska dama imela takega. Oh, moj rajni — —" je vzdihnila, skremžila sicer res lepi obraz v neprijetne mrde in skušala jokati.

"Francka, lepo te prosim, le tarnati nikar!" jo je moledoval Hudournik, ki bi bil spričo take narejene in nepotrebne žalosti najrajši zbežal vrh Stola.

"Tebi je vse teater, ki so čisto brez srea. Saj sem ti že povedala da me ne pitaj s to kmetavzarsko Franco. — Alo, brž po mrzle vode, da operem in osvežim zelenjavo."

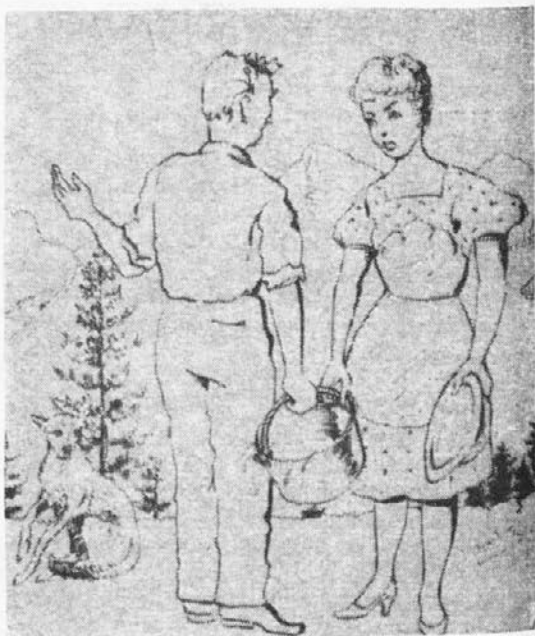
Hudournik je zgrabil kanglo in se podvzival k studencu. Ko je prinesel vode, je velela: "Poplankni mi skledo!"

"Da preženeva tudi iz nje bacile," je mrmral Hudournik. Nato je nalil vode v skledo. Sestrična je pogledala vodo, ki se je lepo bleščala na soncu.

"Kaj pa to?" je zagledala, da plava v voči smrekova iglica, ki je ob natakanju priletela v vodo.

"Smrekova iglica, nič drugega. Kar dobra boče jo skuhaš z drugo rezanico vred. Je za zdrave, zoper jetiko."

Gospa je zagrabila skledo in vlila vodo po travi.

"Po drugo! Če nočeš, pojdem pa sama." In že je držala kanglo za roč.

"Ne burjaj, saj niti ne veš, kje je studenc," ji je potegnil Hudournik kanglo iz rok in šel nerad k studencu. Ko je srečno natočil vode brez smrekovega igličevja in jo prinesel, mu je Fani ukazala, naj pazi na ogenj in prinese polenc. Juh da mora dolgo in močno vreti.

Hudournik je šel v drvarnico in treščil naročje drv pred ognjišče. Gospa sestrična jih zagleda.

"Kaj, take rogovile imaš! Ali so to drva? Jaz jih imam za zimo že 12 metrov pripravljenih. Taka polenca so, kot da bi bila pooblana. In to v Ljubljani. Tu sredi gozda pa mi navlečeš to grdo brkljarijo, da si je še prijete ne upam brez rokavic. Saj bi se zbodla in bi se mi ognojilo."

"Nič se ne boj, saj bom sam polagal na ogenj. So pa ti jelovi in borovi okleščki imenitna drva. Goré ko žveplo."

Namašil je poln štedilnik. Zagorelo je, da so bile plošče kar rdeče razbeljene.

"Vročino res dajejo", je s težavo pritrdila gospa sestrična. "Sedaj pripravim takoj tudi zrezke."

Segla je spet v nahrbtnik in iz njega prinesla nekaj v rožnat papir zavitega. Ko je razvila, se je razodel bel predpasnik, krojen spodaj na velike okrogle zobe, po najnovejši modi. Ko si ga je pripasala, je uprla roke v boke in se postavila pred Hudournika: "Le pogledj me, ljubi svétnik! Ali sem ali nisem?"

"U, kuharica za na kraljevski dvor," jo je pohvalil Hudournik, dasi se mu je zdelo vse to hudo odveč.

"Vidiš, dragi bratranec, takole gospodinjo bi si ti moral dobiti za ta mlado. Potem bi imel red pri hiši."

"Kako neki, ko si pa ti edina v vsej Ljubljani", se je namuznil Hudournik, si hitro dal nekaj opraviti pred drvnico, kjer se je naskrivaj prekrizal in vzdihnil: "Bog me varuj! Pod zemljo bi me spravila."

"Halo, halo, kje imaš sekačo za zrezek? In desko?" je zaklicala Fani.

"Desko bi dobil. Na podstrešju imam nekaj ostankov, ko smo bajto krili. Sekačo? Sekiro imam. Včeraj sem jo nabrusil; kar dobro je ostra."

"S sekiro nad zrezke? Saj ti nisem privlekla cele četrti vola. — No, pokaži mi desko!"

Hudournik je splezal na podstrešje in privlekel konec dosti čedne deske. "Ali ne bo pripravna?"

"Ne rečem. Toda drže se je pajčevine. In Bog ve, če niso že miši plesale po njej."

"Saj jo obrišem."

"Obrišem, to ni nič. Podrgni in umij jo!"

Hudournik je začel drgniti s peskom po deski, da so se kar trske luščile od nje. Nato je šel po sekiro, ki je bila proti ušesu hudo smolnata, in jo zasadil v tnalno. "Fani, sedaj je vse pripravljeno."

Fani je prinesla meso. Ko je zagledala smolnato sekiro, je kar onemela. "Torej s tem naj sesekljam zrezke! No, če se danes ne zastrupim, se ne bom nikoli. Umij jo!"

Hudournik je umil sekiro, ki jo je napol obrisal ob pomparice, kakor prej nož. — Kakor se je kuha začela, je šlo vse dopoldne. Hudournik si ni utegnil niti enkrat natlačiti svoje ljube čedre. Ukazov je kar deževalo nanj: Brž po vode! — Prideni na ogenj! — Kje imaš pokrovko? — Zapri okno, da ne bo prepaha! — Odpri, strašno je vroče. — V kotličku voda kipi, dolij mrzle!

Lisko je tekal za njim, nazadnje je obupal. Na deželi je odzvonilo poldne, Lisku je krulilo po želodčku. Zleknil se je na sonce in se ni več ganil. Zatisnil je bolno in zdravo oko ter sanjal o žgancih in mleku, česar bi se bil že davno najedel, da ni prišla ta nesrečna ta mlada k hiši.

(Se)

K O Z J A K (Konec)

Šele drugo jutro na vse zgodaj je prišel mlad hlapec strahoma staremu Marku grozovito novico povedat, da gospod Peter doli pod gradom v gozdu — na veji visi mrtev. Da je bilo to naznanilo grenka kapljica v pijači novega veselja, to si lahko mislimo. Opat Udalrik, ki je bil že popred s Petrom v grad prišel, rekel je z žalostnim glasom: "Kakoršno življenje, taka smrt."

Ljudje, katerim je bilo zaukazano, da so na tihem sneli Petrovo truplo z drevesa in ga pokopali, pravili so pozneje, da je cigan iz gošče pristopil in smeje se mrtvecu rekel: "Zakaj si me dal v vodo vreči, trap! Ne bi se ti bilo treba sicer obešati." To so bile zadnje besede, ki jih je kdo čul iz ciganovih ust, kajti od tistega dne ga nihče več ni videl v slovenskih krajih. Ne dolgo potem je bila dežela rešena nemilega gosta: Turki, siti prelite krvi, pomaknili so se spet nazaj.

Zopet se prikažejo slovenski kmetji, ki niso bili padli v boju z ljutim sovragom pod krivo sa-

bljo ali ki niso morali v sužnost med nečloveške Turke. Pela je sekira v starem hrastovem gozdu; razkopavali so upeljene kupe, ostanek svojih poprejšnjih stanovanj, in k Bogu zdihovaje so si stavili nova pohištva.

Opat Udalrik je dal s pomočjo okoli stanujočih plemenitašev, sosebno mladega Kozjaka, sezidati nov kloster v Stični. Sploh pa so si prizadevali po vsej deželi, da bi zacelili rane, ki so jih vsekali Turki.

Marko Kozjak vendar ni dolgo užival veselja, živeti pri svojem sinu, ki je bil, vsem sosedom čudež, najboljši mož med kranjskimi plemenitaši. Ime janičar mu je bilo sicer ostalo, vendar nobena tistih grozovitih lastnosti, katere so se vezale navadno s tem imenom. Kmalu je Jurij pokopal svojega očeta, ki je umrl rad in vdan v previdnost božjo, katera mu je bila zadnji del življenja tolikanj olajšala. Tudi opat Udalrik je šel kmalu za njim počivat v Bogu, ki vse dobro plačuje, vse hudo kaznuje. Bodi torej češčen in hvallen!

Z Vseh Vetrov

ZA DVAJSETLETNICO (1945 — 1965) slovenske narodne nesreče so protikomunistični Slovenci v Argentini organizirali vrsto spominskih prireditiv, ki so se vršile ves mesec junij. Za te prireditve so se skupno zavzela vsa društva in organizacije v argentinski Sloveniji. Da so opozorili na te prireditve in njihov pomen tudi argentinsko javnost, so že v maju kot nekak uvod v vse drugo priredili pogostitev argentinskih in inozemskih časnikarjev. Vabilu se jih je odzvalo lepo število in slovenski predstavniki so jim pojasnili, za kaj gre. Mnoge publikacije v Buenos Airesu in drugih mestih so v naslednjih dneh pisale o Slovencih in zaslužjenju njihove domovine pod komunizmom.

BROSURO V ŠPANŠČINI o Slovencih so izdali rojaki v Argentini in jo razpečavajo med ondotne domačine. Tudi to je bilo na programu junijskih spominskih proslav. Knjižico sta spisala Ruda Jurčec in prof. Alojzij Gržinič. Med prireditvami v juniju je bila velikega pomena tudi razstava slovenskih knjig in drugih publikacij, izšlih v izseljenstvu. S posebno pozornostjo so si to razstavo ogledovali tuji časnikarji in o njej tudi pisali.

V **ZAHODNI NEMČJI** se dijaki visokih šol vedno bolj zanimajo za slovanske jezike. Razume sa, da je v ospredju zanimanja zlasti ruščina. Vsako leto že nekaj časa sem se število prijavljenih k pouku ruščine množi. Od lani do letos je naraslo kar za 40 odstotkov.

LETOS V NOVEMBRU bomo obhajali stoletnico rojstva velikega slovenskega moža dr. Janeza Evangelista Kreka. V Argentini so že začeli naši rojaki s primernimi proslavami. Prvi kulturni večer SKA je imel na programu predavanje o Kreku pod naslovom: Krekova osebnost in skrivnost njegovih uspehov. Predaval je dr. Vinko Brumen. Veliko se bo letos po vsej izseljeni Sloveniji pisalo o Kreku. Na primer **DRUŽABNA PRAVDA** bo izdala v ta namen posebno spominsko številko. Dr. Janez Krek se je rodil pri Sv. Gregoriju nad Sodražico dne 27. novembra 1865 kot sin ondotnega učitelja Valentina Kreka.

NA BOLGARSKEM so pred meseci poskusili vreči vlado predsednika Todorja Živka. Vemo, da se je poskus ponesrečil. Čez čas se je zvedelo, da so se Živku vendar močno hlače tresle. Ko se je

spet pomiril, je ponudil vso Bolgarijo Sovjetom: Želimo postati ena sovjetskih republik pod vlado Moskve, potem bo gotovo, da bomo varni pred prekuuhi. Iz Moskve je pa prišel odgovor preko ust Suslova: Ne maramo vas sprejeti, da ne razburimo ostale satelitske vladarje ob zapadnem robu naše Sovjetije!

POZABLJIVOST zahteva grenkih zdravil. Dobra žena v No. Sydneyu je poslala upniku ček, pa ga je pozabila podpisati. Banka ji je pisala ljubeznivo pismo in jo prosila, naj priloženi ček popiše. Žensko je ganila ljubeznivost banke, odgovorila ji je s še bolj ljubeznivim pismom, priložila ček in odposlala. Toda ček je spet pozabila podpisati, ker je bila zaradi ljubeznivosti banke preveč ginjena. Naslednji dan je spet dobila kuverto s čekom, pa brez ljubeznivega pisma. Brž je ček podpisala in odposlala banki brez ljubeznivih vrstic.

ZA MATERINSKI DAN je neka Amerikanka napisala pismo tedniku **THE PILOT** v Boston, Mass. Piše, da se boji, da je materinski dan le še lepa lupina brez prvotne vsebine. Pravi, da so materinski dan ustanovili v časih, ko je bila mati res mati in mati z dušo in srcem. To je bil njen poklic. Dandanes pa izhajajo v tisku dolgi članki in cele knjige, ki dokazujejo, da se poročena žena ne sme omejevati na svoj družinski krog, ampak mora imeti "poklic" izven doma: v tovarni, v pisarni, na univerzi, v parlamentu itd. In res današnja poročena žena sprejema te in take nauke, nje no zanimanje je vse drugje kot v družini in pri otrokih — če jih ima. Če torej materinski dan nima več namena, da bi mater vrnil družini in otrokom, je svojemu namenu doslužil in naj se preneha praznovati. Saj dandanes je materinski dan potreben samo še kramarjem in trgovcem, ki jim "nese." — Tako piše Amerikanka v ameriškem tedniku.

TUDI DRUGE MEDDRŽAVNE ZVEZE nimajo veliko sreče dandanes pri urejevanju sveta. Angleški Commonwealth se je z veliko vnemo lotil dela, da bi ustavil vojno v Vietnamu. Komunistične države so se vsem poskusom upre, vsaj za javnost. Šušlja se sicer, da še ni vse upanje izgubljeno. — Afro-azijska meddržavna zveza se je z velikimi upi pripravljala na vrhovno konferenco v Alžiru. Pa je padel nekdanj tako mogočni Ben Bella in konferenco so morali odložiti, če že ne opustiti in

nanjo pozabiti. — Povezava svobodnih držav zapadne Evrope se krha zaradi razporov v Skupnem trgu in tudi v politiki. De Gaulle še vedno hodi svoja pota. — Koeksistenca med Ameriko in Sovjetijo tudi nima posebno močnih obročev. Tako je podobno, da svet še vedno bolj verjame v "razdružene narode" kot v "Združene. . ."

V JUŽNOVZHODNI AZIJI in na južnem Pacifiku bridki in grizeči vetrovi tulijo okoli dvoran zgodovine, premnogi Avstralcji pa lahkoživo sedijo okoli komodnega in ogrevajočega ognja na svojih bogatih ognjiščih, kjer se počutijo vsi srečni v svoji nevednosti. Jedi in pijače jim ne manjka, za drugo se ne menjo. Ne zavedajo se mednarodnih viharjev, ki so že pometali precej opek s streh mnogih hiš. . . Tretja svetovna vojna, pa hočemo ali nočemo — in seveda nočemo — že divja v džunglah na Borneu, v Malaji, v Laosu in v južnem Vietnamu. — Tako piše revija z naslovom: Australian International News Review.

SLOVENSKA ZASTAVA v svojih treh barvah je prišla na platnice avstralske revije. Zgoraj omenjeni Australian International News Review je imel na platnicah v juniju med drugimi narodnimi zastavami priseljencev iz Evrope tudi slovensko. V vodilnem članku pa ta številka revije poroča o razočaranju priseljencev in dežel pod komunisti v to deželo in to zaradi neresnosti Avstralcev in njihovih oblasti v zadevi komunizma. Premalo odločnosti in aktivnega odpora zoper komunizem je med njimi. Za Slovence je v reviji podana izjava našega rojaka Ljenka Urbančiča.

ŠVICARSKI KARDINAL JOURNET, priznan teolog, je napisal skrbno premišljeno razpravo o potrebi ali nepotrebi atomskega oboroževanja. Njegovo dobro podprto mnenje je: Dokler se komunistične države tako oborožujejo, je nujno potrebno, da se enako oborožuje tudi svobodni zapadni svet. Edino na ta način je upati, da bo stran pred popolnim uničenjem zadržal komuniste in ne bodo začeli uničevalne vojne. Kardinal misli, da nimajo prav tisti kristjani in drugi idealisti, ki zahtevajo, naj Amerika uniči svoje atomske bombe, češ da so same na sebi zlo in torej nemoralne. Nasproti temu kardinal misli, da v današnjem svetu ni več vprašanje, kaj je dobro in kaj je zlo, gre le za vprašanje, kaj je manjše zlo. Zaključuje: Manjše zlo je imeti atomsko orožje za odvrnitev vojne kot biti brez njega in pustiti komunizmu, da si osvoji ves svet.

ZDRUŽENI NARODI s svojo organizacijo UN v New Yorku zadnje čase bolj in bolj izgublja Misli, July, 1965

svoj pomen in veljavo v svetu. Eden vzrokov je v tem, da cela vrsta večlanjenih držav, v prvi vrsti Sovjetija, dolguje društvu letno članarino za dve leti ali več. Take članice bi po pravilniku morale biti izključene, toda ostale članice nimajo poguma, da bi izključenje izvedle, Rajši se delajo nevedne in z lepimi besedami hodijo okoli "nefinančnih" članic. Do kakega resnega dela pa društvo v teh okoliščinah ne more, le to skuša prečiti, da ne pride do razpusta. Dokler društvo obstoji, je še upanje, pravijo. . . Nekako v takem vzdušju se je vršila tudi letošnja proslava 20. rojstnega dne UN v San Franciscu. Bila je prav klaverna, pa o kakem metanju puške v koruzo ni govorila. Še je upanje!

O IZSELJENCIH vedo doma več kot mi v tujini. Objavili so, da pride kak časopis, ki ga tiskajo doma, komaj na 100 ljudi med izseljenci. Nasprotno pa izseljenci naročajo časopise, ki se tiskajo v izseljenstvu, v taki meri, da pride po en časopis na 2. izseljenke matice v vseh republikah v Jugoslaviji se morajo zavzeti, tako je rečeno, da bodo izseljenci bolj naročali tisk iz Jugoslavije, pa manj iz izseljenstva.

SLOVENSKI ROJAK iz Amerike je šel na obisk v Slovenijo. Iz Ljubljane je pisal v Ameriko, da so cene tam približno iste kot v Ameriki. Drug tak rojak je zatrdil, da bi si kupil stanovanjsko hišo v dolarjih ceneje v Ameriki kot v Sloveniji. Tretji je pristavil, da je v Ameriki delavska plača okoli 100 dolarjev na teden, v Sloveniji pa 60 dolarjev na mesec — če namreč preračunaš dinarje v dolarje po pravi vrednosti.

HUD MRAZ KONEC MARCA po vsej Jugoslaviji je prinesla močna sapa iz Belgrada. Zvezna vlada je namreč končno izdala ukaz, da morajo vse cene in plače "zamrzniti" v tistem stanju, kot so bile dne 22. marca. Zamrznilo je pa še več drugega. Mnoge gradnje so obtičale nedovršene, mnoga manjša podjetja so ustavila obrate.

V NOVEM MESTU so dogradili novo tovarno za izdelovanje ravnega stekla. Financirale so jo slovenske občine in stanovanjske skupnosti. Potrebne stroje so imeli naročene iz držav Zapada, pa jim Belgrad ni dovolil deviz. Po daljših pogajanjih so smeli stroje naročiti na Poljskem. Dospeli so, toda tako veliki in obilni, da je bilo treba tovarno takoj povečati. Stroški zanjo so se dvignili za poldrugo milijardo dinarjev. Upajo, da bo v teku nekaj mesecev tovarna začela obratovati in bo izdelala letno 3,000,000 kvadratnih m stekla.

KOTIČEK NAŠIH MALIH

To sem se naučila

Striček Mraz prišel je k nam,
vsem prav dobro je poznan.
Eni se ga vesele,
drugi prav tako boje.
Hudomušen je, šaljiv,
vendar tudi je zmagljiv.
V ušesa reže, v nosk ščiplje,
lička s prsti vsa pretiplje
in pobarva jih rdeče.
Tople škornje na nožice,
rokavice na ročice!
Zdaj pa hajdi v borbo z njim!
Kdo se še boji pred njim?
Prav nič se ga ne bojimo,
v šolo vsak dan mi hitimo,
marsičesa se učimo.

Lepo pozdravlja vse otroke
Eda Tomazič, Eurobin, Vic.

Nastopila sem v igri.

V maju smo imeli igro "Prisegam." Jaz sem bila za kuharico. Morala sem mesiti potico. Igra je bila dolga in lepa. Učili smo se jo dolgo. Gospodična Anica nas je dekleta iz kuharskega odseka večkrat okregala. Smo se pretrdo obračale. Bala sem se, kako bo šlo. Pa je bilo nazadnje vse dobro, tako so rekli. Ko sem prišla na oder, sem bila nerzvozna, a sem se kmalu umirila. Kadar pa sama nisem bila na odru, sem izza kulis kukala, kako so druge igrate. Nam učencem Slomškove šole se je zdelo zelo smešno, ko špelica (naša učiteljica Anica) ni znala čitati. Je imela tako vlogo. — Jelka Pinterič, Melbourne.

Moje ime je Walter Pahor. Star sem deset let. Vsem bi rad povedal da že znam toliko slovensko pisati, da pišem ta spis.

Eno leto je minilo, odkar sem začel hoditi v slovensko šolo. Dobro se spominjam, kako v strahu sem prvič šel k pouku. Solze so mi prišle v oči. Ali premagal sem se, da nisem jokal. Moj brat, ki je tri leta mlajši od mene, je pa začel jokati. Potolažil se je pa hitro, ko ga je gospodična Anica prijazno pobožala. Hitro sta postala dobra prijatelja.

Zelo rada hodiva v slovensko šolo. Dosti lepega smo se že naučili. Znam že celo vrsto pesmic. Večkrat veselo z mojo mamico zapojeva.

Za vse se lepo zahvalimo gospodični Anici, ki se toliko trudi z nami. To je konec mojega prvega spisa. — Walter Pahor, E. Bentley

Sv. brata Ciril in Metod

Danes smo pri slovenski maši imeli pridigo o sv. Cirilu in Metodu. Vsega nismo razumeli, zato smo se potem še v slovenski šoli o njima učili. Bom napisala, kar sem si zapomnila.

Sveta brata sta bila misijonarja med Slovence, našimi predniki. Imela sta veliko uspeha, ker sta učila krščanski nauk v slovenskem jeziku. Nemški misijonarji so bili nevoščljivi in sveta brata tožili v Rim. Rekli so, da učita krivo vero. Papež ju je poklical v Rim. Bil pa je zelo zadovoljen z njunim poučevanjem. Ciril je v Rimu umrl, Metoda je pa papež potem posvetil za škofa. Metod se je vrnil med Slovence in Nemci so ga zaprli za dve leti. Umrl je leta 885 na Velehradu, ki je mesto na Moravskem.

Sveta brata sta že v tistem času maševala po slovensko in Nemci so bili hudí. Danes pa imajo vsi narodi sv. mašo v svojem jeziku. Kako je lepo, da bo nova cerkev v Melbournu posvečena sv. Cirilu in Metodu. Danes so tudi naši pevci zapeli v cerkvi pesem o sv. Cirilu in Metodu. — Majda Uršič, Melbourne.

REKLAMA ZA NOVO KNJIGO:

"Da ne utonete, kadar se greste kopat, kupite to knjigo. Če se boste nevarno potapljali, pa ne veste, kako je treba ravnati, da ne utonete, pogledjte na stran 35 v tej knjigi, pa boste našli natančna navodila, kako se zavarujete pred utopitvijo."

M A T I

Odlomek iz povesti: **Otoški Postržek**

PREHITRO JE MATI VZELA SLOVO. Poljubila se je s svojo materjo in sestro Markovo, drugim je dala roko. Teta Rezika in jaz sva jo spremljala na postajo. Ker se je še tu in tam na vasi ustavljala, je tetka odšla z bremenom daleč naprej. Tako sva se mogla na samem pogovoriti. Mati me je vprašala, če mi je včasih kaj hudo. Potrtil sem in rekel, da mi je bilo najhuje zadnje dni, morda bom bolan. Rekla je: To pride odtod, ker rasteš. Moli, daruj eno sv. obhajilo za duše v višah in dobro bo."

"Saj mi že zdaj ni več hudo," sem ji vrnil. Toda mater sem imel lepo na samem, hotel sem izrabit priliko. Ojunačil sem se:

"Mati, povejte mi po resnici: V šoli se učimo, da je Bog človeka ustvaril, in tudi mene je Bog ustvaril, ste rekli vi. Kako pa?"

"Zakaj to sprašuješ?" In pogledala me je vsa v skrbeh.

"Zato, ker slišim od starejših dečkov včasih tako čudne reči, da me je sram in vam jih ne

morem povedati."

Mati je vzdihnila in nekoliko pomolčala. Potem je rekla:

"Tudi sedaj še vsakega človeka Bog ustvari, ko da očetu in materi tako ljubezen, da se imata hudo hudo rada. Zaradi te ljubezni vsadi materi pod srce otročiča in mu ustvari dušo. Je pa tako majčken in nebogljen, da bi precej umrl, če bi prišel na luč. Zato ga ima pod srcem tako dolgo, da je dosti velik za življenje na zraku, potem pa pride na svet".

Mati je premolknila in opazil sem, da je težko sople. Bližala sva se postaji. Tedaj je še rekla:

"Vidiš, to so velike reči in polne skrivnosti. Če me imaš kaj rad, ubogaj me in se o teh rečeh nikoli ne pogovarjaj z dečki. Samo mene vprašaj ali pa očeta. Ali boš?"

"Bom", sem dahnul.

Mati me je pokrižala, preden je stopila na vlak, in roka se ji je tresla.

SLOVENEK MED FOTOGRAFI V BOMBAYU

EDEN SLOVENSkih MISIJONARJEV V INDIJI je salezijanski brat Ivan Kešpret. O svoji prisotnosti na lanskem evharističnem kongresu v Bombayu je poročal s svoje postojanke v Indiji listu KATOLIŠKI MISIJONI naslednje:

V Bombayu sem se mudil dva meseca. Poklicali so me bili tja, da pomagam v kongresnem fotografskem uradu. Moram reči, da je bilo za fotografe kaj težko, kajti vsi obredi so se vršili ponoči (zaradi vročine? — Ur.) in pa: redarji so bili neizprosni in zlepa niso pustili fotografov v bližino oltarja. Žal sem mogel napraviti le malo barvanih slik, kajti sredi gneče se mi je kmalu tisti fotografski aparat pokvaril.

Konres je lepo in veličastno uspel. Nekristjani so občudovali red in lepoto obredov. Seveda, največja privlačnost je bil papežev prihod. S svojim nastopom in prijaznostjo je osvojil vse. Povsod, kamor je šel, so ga pričakovale ogromne množice ljudstva. Obiskal je tudi naš salezijanski zavod v Bombayu, kjer je v angleščini nagovoril množico navzočih študentov.

Misli, July, 1965

ROMARSKA NEDELJA V SYDNEYU

Za praznik Marijinega VNEBOVZETJA

15. AVGUSTA

Cerkev sv. Benedikta, Broadway

Za to cerkev smo se odločili, da bomo lahko po cerkveni pobožnosti uporabljali DVO-RANO, ki nam je dobro znana.

Od 2:30 — 2:40 zbiranje za cerkvijo

Ob 2:40 spreved okoli cerkve v cerkev

Ob 3:00 sv. maša, med njo pridiga, po maši pete litanije Matere Božje.

Program v dvorani

Nastopili bodo naši ŠKRJANČKI v slikovitih nošah (za oko) in zapeli nekaj pesmi (za uho in srce).

Za zaključek našega BARAGOVANJA bo spregovoril p. Odilo in pokazal lepe skriptične slike.

Zahvalna beseda ustanovitelja Baragove zveze.

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

Tel. za p. Valerijana: FA 7044

Službe božje

Nedelja 18. julija (tretja v mesecu): **Leichhardt**, sv. Jožef, (ponovitev zlate maše za okolico) ob 10:30

Nedelja 25. julija (četrti v mesecu):

Sydney, St. Patrick, ob 10:30

Villawood (Gurney Rd.) ob 10:15

Nedelja 1. avgusta (prva v mesecu):

Croydon Park (sv. Janez) ob 10:30

Blacktown (stara cerkev) ob 10:15

Nedelja 8. avgusta (druga v mesecu):

Sydney, St. Patrick, ob 10:30

Wollongong (katedrala) ob 5. pop.

Nedelja 15. avgusta (tretja v mesecu, praznik VNEBOVZETJA)

Leichhardt, sv. Jožef, ob 10:30

Broadway (sv. Benedikt) **ROMANJE** ob 3:00 POP.

PRISRČNA ZAHVALA

Za vse zares številne čestitke in zagotovila, da ste se me spominjali v molitvah, ki sem jih prejel ustno ali pismeno o priliki zlate maše, vsem najlepša zahvala. Bog obilno povrni! Zahvaljujem se tudi za lepo udeležbo pri "ponavljanju" zlate maše v raznih cerkvah. Končno za darove v določene namene, ki jih objavljam na drugem mestu, posebno še tudi za vse zbrane in poslane podpise za pospeševanje Baragove beatifikacije. Lepo število sem jih že prejel, seveda boste pa s tem nadaljevali vse do 15. avgusta. Še enkrat: Bog povrni vsem! — P. BERNARD, zlatomašnik.

VABILO K MOLITVI ZA BLAGOR DOMOVINE

V nedeljo 1. avgusta popoldne ob štirih se bomo zopet zbrali v znani kapelici ob cerkvi sv. Frančiška v Paddingtonu in molili k Bogu za blagor domovine in njen duhovni napredek. Lepo vabljeni dosedanji in še novi molilci!

Zavedajmo se, da je za vse napore ljudi potreben božji blagoslov in da si tega najhitreje izprosimo pri skupni goreči molitvi!

O PROCESIJI V MANLYJU

BILA JE NA PRAZNIK PRESV. TROJICE 13. junija, Imeli smo prijeten sončen dan. To je pripomoglo k lepi udeležbi na splošno, pa tudi naši rojaki so se vabilu dobro odzvali. Narodne skupine — vključno naša — so bile številnejše kot druga leta. Od Vivian ulice smo morali na daljšo pot od lanske po semeniških prostorih, da se je procesija mogla razviti.

Veselje je bilo videti toliko naših narodnih noš, ki se množe od leta do leta. Letos so zlasti "škrjančki" izredno popestrili procesijo s svojimi slikovitimi nošami in s tem v veliki meri povečali privlačnost naše skupine. Njim in vsem drugim iskrena zahvala.

Počasi in vendar stalno si rojaki in rojakinje nabavljajo lastne narodne noše. Nekaj si jih še izposodimo. Tako nam je p. Bazilij za omenjeni dan posodil tri, Slovensko društvo Sydney je posodilo tri otroške in eno žensko, ki jo je podarila društvu ga. Pichler iz Newcastlea. Bila je doslej last njene hčerke. Slovenska Karitas si je pa tudi nabavila dve naravnost iz domovine. To pot sta ju nosila Ernest in Marija Kovač. Upamo, da bo narodnih noš vsako leto več.

Če kdo želi navodilo in vzorec za nabavo narodne noše, se lahko obrne na gdično Anico Srnee, 110 Napier St., Fitzroy, VIC. Tudi podpisani vam lahko preskrbi narodno nošo, po kateri boste mogli napraviti ali dali napraviti svojo.

Za nedeljo 15. avgusta

Na to romarsko nedeljo za praznik Marijinega Vnebovzetja se obeta spet nekaj novih narodnih noš. Dobrodošle. Seveda se bodo spet pokazale tudi dosedanje ob treh popoldne pri cerkvi sv. Benedikta na Broadway v mestu. Po cerkveni pobožnosti bomo v dvorani proslavili našega oltarnega kandidata škofa Baraga. Spregovoril bo o njem in kazal skioptične slike p. Odilo, ki nas bo za to priliko spet obiskal iz Melbourn. To je naše vsakoletno romanje, gotovo bo udeležba tudi letos zelo lepa. Na svidenje! — P. Valerijan.

ZLATA MAŠA

V zgodnjem jutru 22. junija je p. Bernard v sestrski kapeli na Point Piperju opravil svojo zlato mašo. Billa je peta, latinska. Poleg sester nun sva bila navzočna — nenapovedana in nepovabljena — p. Bazilij iz Melbourn in jaz iz Paddingona. Čeprav sva vedela, da zlatomašnik to jutro ni hotel nobene udeležbe izmed nas, sva še vseeno ukradla v kapelo, molila z njim in mu po maši čestitala.

Opoldne isti dan so se zbrali domala vsi oo. frančiškani iz Sydneya in okolice k intimni domači proslavi in obedu v glavni frančiškanski hiši na Waverleyu. Slavlencu je bilo izrečenih nekaj sbratskih čestitk in p. provincijal mu je izročil čestitke ter voščila iz Rma: blagoslov sv. Očeta Pavla VI, napisan v slovenščini in opremljen s papeževo sliko, ter čestitke, vrhovnega frančiškanskega predstojnika ali generala, p. Avguština Sepinskega. Ves sestanek je potekel v prijaznem bratskem vzdušju.

Zvečer so frančiškanske Marijine misijonarke na Point Piperju priredile kratek pa prisrčen sprejem svojemu hišnemu kaplanu-ljubilantu in mu zapele v slovenščini ter angleščini po eno pesem. Slovensko besedilo so še znale iz časov, ko jih je naučil po naše peti p. Odilo. Najlepše je izgovarjala slovenske besede neka nuna Kitajka.

Naslednjo nedeljo, 27. junija, je pater "ponovil" svojo zlato mašo kar dvakrat, obakrat peto v slovenščini. Dopoldne je bila pri sv. Patricku v mestu, popoldne v cerkvi Srca Jezusovega v Villawoodu. Obakrat se je zbralo lepo število roja-

kov, dosti več kot ob drugih nedeljah. Tudi pridigal je zlatomašnik obakrat sam. Iz hvaležnosti za svoj duhovniški poklic, ki ga vrši že 50 let, je priporočal gojitev duhovniških ni redovniških poklicev v naših družinah ter izrekel željo, da bi bila pri slovenskih službah božjih vedno lepa udeležba.

Naslednjo nedeljo smo zopet imeli dve "ponovitvi", eno dopoldne v Croydon Parku pri sv. Janezu, drugo popoldne v Blacktownu. O obeh velja isto kot o prvih dveh.

Cerkveno petje je pri sv. Patricku je spremljal g. Ludvik Klakočar, v Villawoodu in potem v Blacktownu ga. Milka Stanič, v Croydon Parku pa gdična Tončka Vodopivec. Vsem iskrena hvala!

P. Valertjan

PRAZNIK SV. KRISTOFA

Nedelja 25. julija

Sv. Krištof je priprošnjik za varnost avtomobilske vožnje. Z mislijo nanj se vozniki izročajo v roke božje in v lastno previdnost.

Pač smo lahko hvaležni rojaki v NSW, da že več ko leto dni ni bilo slišati — kljub ogromnim številkam v poročilih o nesrečah — da bi bil kak naš rojak ubit v prometni nezgodi.

V zahvalo in s prošnjo za nadaljnje varstvo bomo v nedeljo 25. julija blagoslovili po maši v Villawoodu avtomobile in njihove voznike.

Pri sv. Patricku ni lahko zbrati avtomobile, bodo blagoslov prejeli kar v cerkvi vozniki, pa tudi za svoja vozila. Ob takem blagoslovu se znova zavemo, da tudi pri vožnjah z avtomobili ne smemo pozabiti: V rokah božjih smo!

Skupina narodnih noš pri procesiji v Manly-ju

IZ POPOTNE TORBE

Dr. I. Mikula

PRETEKLI MESEC JE MOJA TORBA romala z menoj po daljnem zapadu. Pravijo pa, da je raztrgana in pušča. Ne čudim se, zvesto mi služi že 20 povojnih let na mojih pohodih po treh kontinentih. Izrabila se je seveda zlasti na najmanjšem, ki je pa kar prevelik, da bi z lahkoto našel po njem razkropljene "naše gore liste". Tako sem v preteklih 5 tednih premeril s potjo v Perth in nazaj dobrih 10.000 kopnih kilometrov. Le bežni čas je bil hitrejši od vlaka, avta, puščavskega tovornika in mojih podplatov . . .

V pero mi sili spomin na Melbourne, kjer sem se ustavil že tja grede in se šetal skupaj s p. Odilom po trati, kjer je bila že zasajena prva lopata za bodočo slovensko cerkev. Potem so začeli izkopavati in na povratku, ko sem se spet nekoliko ustavil, sem videl dolgo, široko in globoko vdolbino, ki bo sprejela vase fundament za dvorano in svetišče nad njo. Če bi bilo treba oditi v katakombe ali zaklonišča, bi melbournski Slovenci prav zdaj ne bili v zadregi. . . Pa namesto tega jim želimo, da bi čimprej vstala cerkev in bi jo rojaki polnili z ljubeznijo in vnemo prvih kristjanov.

Adelaide

Naneslo je, da sem se v Adelaidi srečal s p. Bazilijem, ki je imel na plečih težak misijonski teden, da je po dvomesečnem presledku spet duhovno postregel rojakom v tej naselbini. Obilo de-

la si nakoplje s svojim obiskom, pa je vendar vedno veder in nasmejan. Vesel sem bil, da sem mu lahko pomagal pri službi božji. Ko sem se z lečo oziral po cerkvi, sem imel vtis, da se jih je prav dosti zbralo. Pred cerkvijo sem pa videl več avtov kot kje drugje naših vernikov. Pogrešal sem pa po maši sestanek s čajanko. Mislim, da bi bil na mestu, ko se tako redko z vseh vetrov zbrani srečamo.

Dalje proti zapadu

V Port Augusti sem se toliko ustavil, da sem shranil svoje cerkvene potrebščine za Andamooko, ki je čakala name, da jo obiščem med povratkom. Do Kalgoorlieja me je vlekel vlak noč in dan na svojih čudno brzih kolesih skozi že znano dolgo, pusto in prazno puščavo, očesu silno enolično.

V Kalgoorlieju sem se ustavil in smo se dvakrat zbrali okoli naše Marije Pomagaj, ki je romala z menoj z vzhoda. Na povratku smo isto napravili še v tretjič. Zapeli smo litanije MB. v prelepi cerkvi St. Mary's, da je bilo bolj slovesno kot kdaj poprej.

Proti Perthu smo se vozil z gosposkim avtom z našimi možmi, ki niso šli v Perth samo na uro gledat. Ne vprašajte, kako smo brželi! Zdelo se mi je, da kar frčimo po tistih ravnih cestah in da zato ni bilo na spregled kengurujev, ker pač ne letajo po zraku . . .

Skupina rojakov z g. dr. Mikulom v Perthu

Perth se razprostira po ravnini, tokrat je pa postal za slovensko skupnost mesto na gori. Smo se namreč prvič zbrali v cerkvi, ki je bila dana samo Slovincem. Stoji takorekoč sredi mesta, v Leedervillu in še na ulici Tower — kot bi nas sama božja Previdnost bodrila, naj bomo trden stolp verske in narodne značajnosti. V njej smo se zbirali kar k dvema tridnevnica — ena je veljala Srcu Jezusovemu, druga Mariji Pomagaj — in čeprav je deževno vreme skušalo nagajati, je bil obisk in je bilo sodelovanje pohvale vredno. Dobro mi je del vzklík nekaterih: "O, da bi bilo tako vsaj dvakrat na leto!"

Na dolgem potovanju, koder sem obiskoval rojake v krajih Bumbury in Manjimup, me je vozil moj dvojček Polde in nato v najlepše avstralsko pristanišče Albany. Tam smo se dolgo v noč pomudili v gostoljubni družbi rojakov, pa je bilo še prekratko. Med mašo mi je misel uhajala k oni prvi maši na avstralskih tleh, ki jo je opravil davno pred mučeniškim Fr. Therryjem na tej obali kaplan francoske jadrnice ob skali, ki se ji še

STARANJE

Dr. L. Ukmar

Pričujoči članek uvršča urednik v naš list v prvi vrsti sam zase. Zakaj pa ne bi smele MISLI tudi v njegovo korist kaj pisati? Lahko pa berete tudi drugi — nekoč bo tudi vam prav prišlo, upajmo. Izjema je dr. Mikula, ki neprestano "cirkulira" in ne potrebuje takih nasvetov. Zato naj tega ne bere. Ima vse in še več — v torbi! — Ur.

POSTARAŠ SE HITRO ALI POČASI. Staranje je v veliki meri odvisno tudi od tebe samega. Dokler obdržiš veselje in voljo do dela, fizičnega in duševnega, toliko časa nisi star, pa naj ti bo še toliko let. Sam vidiš, kako živahno še vedno koraka pred teboj "mladenič", ki mu je že preko 80 let, a srečaš drugega, ki drsa noge za seboj, a je komaj preko 60 let, da dobiš vtis, kot da ni več za ta svet, da je že dodelal, pa ni nujno, da bi bil bolan, je le ostarel, opešal.

Sedaj že skoro vsakdo ve, kako zmotno je mišljenje nekaterih, ki rečejo: "Vse življenje sem težko garal, no, sedaj sem v pokoju, sedaj bom pa počival. Pokojnino imam, nekaj prihrankov, hišico, ni se mi treba več ubijati z delom."

Kaj dela tak upokojenec ves dan? Sedi v naslonjaču, gleda televizižen, jé in pije, pa kmalu opazi, da so mu opešale noge, čez pol leta že toliko,

danes pravi "Mass Rock" — mašna skala. Od te prve avstralske maše je gotovo poteklo že 5 zlatih jubilejev. Mi smo se pa z besedo in molitvijo spominjali našega zlatomašnika, urednika MISLI v Sydneyu, in mu tudi z brzovajom izjavili čestitke vseh Slovincov zlate zapadne Avstralije.

(Stokrat boglonaj! Kar je še v torbi, mora pa počakati za drugič. — Ur.)

V drugi polovici julija bom misijonaril po Queenslandu od Brisbana do Cairnsa in Dimbule.

Čas obiska in božje službe bom sproti sporočal poedinim krajem ali pismeno ali po radiu. Drugače na take razdalje ni mogoče.

Določno morem povedati že zdaj le za Tully: V nedeljo 25. julija bo naše cerkveno opravilo. Pridite tudi iz okolice in sosedom povejte, da bo prilika za spoved tudi v hrvaščini, nemščini in italijanščini. Naj se te lepe prilike poslužijo. — Na svidenje — Dr. I. Mikula.

da si ne upa več na cesto. Postaja nervozen, siten, izgublja apetit, spanje, vidno hira in čez kak tri leta ga ni več med živimi.

Če hočeš ohraniti telo in pamet zdravo, se moraš na starost še bolj ubijati z delom kot v mladosti. Če pa zapadeš v obup in lenobo, je pa hitro po tebi. Samozavest ti pa lahko ubije že malenkost kot na primer: zavrti se ti v glavi, da se loviš za ograjo, pa narediš prehter sklep: "Zdaj vidim, da sem za v staro šaro." Zavlečeš se v kot, stokaš in premišljuješ, zgubiš veselje do življenja, do svojih otrok in vnukov, hitro hiraš, postaneš v pol leta starček, betežen, v nadlogo sebi in drugim. Pa za malenkost!

Kdo drugi si zlomi nogo, pa se ne zna več izmotati iz te nesreče, tretji izgubi prihranke, zopet drugega potare, ko so ga nasilno upokojili. Res hudo je, če ti umre kdo ljubljjenih domačih. Žalost te zgrabi za srce, pa ne sprejmi tega, kot da je umrl za te celi svet. Narava je ljubezniva, pomaga ti pozabiti grenko izgubo z delom in zaposlitvijo, ne pa morda na način, da se sam sebi smiliš, gojiš žalost in iščeš pomilovanja drugih.

Če si slab brez pravega, tebi nepoznanega vzroka, zateci se k zdravniku, da ugotovi, če si morda slabokrven, če se te je lotila sladkorna bolezen, ali kaka druga. Zelo mnogo bolezní se da danes pozdraviti, kar je bilo pred dvemi desetletji, kar je bilo pred dvemi desetletji še nemogoče. Ne čakaj, da bi popolnoma oslabele zaradi bolezní. Bolezen te tudi lahko potare in ti vzame voljo do življenja, kot vsaka druga nesreča, čeprav je ozdravljiva.

Avstralske Slovenije

NEW SOUTH WALES

Mayfield. — Objavljeno je bilo v MISLIH, da bo letos v avgustu 9 let, odkar je bila v Malfieldu za Slovence v New Castlu in okolici privrkat služba božja, ko sta prišla k nam p. Bernard in p. Bazilij. Posebna opomba k temu je dostavila, da se morda tega še kdo med nami spominja. Kaj se ne bomo spominjali, saj če bi drugače morda pozabili, nas zmerom spet spomni na to slika, ki je bila takrat narejena. Ako te slike pri MISLIH nimate, jo pošiljam jaz, podpisani. Vesel bom, če jo hočete v MISLIH objaviti, pa še kdo naših ljudi bo vesel, če jo bo videl. Vračati je pa ni treba, obdržite si jo za spomin od nas. Saj imamo še druge. Prav lep pozdrav in na svidenje 29. avgusta. — **Emil Andrej Mavrič.**

Dapto. — Najprej čestitamo p. uredniku za njegov zlatomašniški jubilej. Daj Bog, da bi dočakal tudi bisernega in še mnogo let! — Zdaj pa k ugankam! Mislim, da teh ugank ne more rešiti človek, ki tistih krajev ne pozna. Kako naj na primer kak šta jere ali Dolenjec pride do Smednika in Mavčič? Še Velesovo bo težko našel. Jaz sem te seveda našla, nekaj drugih pa ne. V večini krajev, ki so skriti v teh ugankah, sem pa že bila. Zadnje veliko noč, ko smo odhajali od doma, sem bila tudi v Babni gori. Toda mi smo rekli na Babni gori. Tako se nam je zdelo prav. V toliko mi te uganke ugajajo, ker mi naredijo veselje, ko se spominjam teh znanih krajev. Kolikor jih pa ne najdem, pogledam pozneje objavljene rešitve in se tako na novo seznanjam z našo ljubo domovino. Prav lep podrav. — **Albina Konrad.**

Concord. — Tega pa gotovo zlatomašnik še ne ve, pa verjetno tudi vi družu ne. Na Japonskem v Tokiju je slaven zdravnik, ki zdravi po kakih 50 bolnikov na dan samo s tem, da jim postreže s kakimi 30 ali več čebelnimi piki. V sobi, kjer sprejema bolnike, ima 50,000 čebel. Odkar tako zdravi ljudi, je porabil že tristo milijonov čebel. Čebelni pik se je izkazal dober za celo dolgo vrsto bolezni. Pri nas so pravili, da je čebelni pik dober zoper revmatizem, pa nismo nič radi verjeli, ker smo se pikanja čebel bali. Japonski zdravnik, ki mu je ime Tomomi Ikuma, je pa verjel in začel poskušati. Pa je odkril, da čebelni pik ni dober samo zoper revmatizem, ampak sko-

raj zoper vse bolezni. Sem nekaj slišal, da je tudi naš zlatomašnik čebelar. Hm, dokler ima opraviti z listom MISLI, menda ne bi imel časa za zdravljenje s čebelnim pikom. Če bodo pa MISLI konec vzele, pa lahko s tem začne. Morda mu bo zdravljenje s čebelnim pikom bolje neslo. — **Pepa Metulj.**

Islington. — Ko se z vsem srcem pridružujem čestitkam za zlati jubilej patra urednika, mi misli uhajajo k mojemu bratu, ki se tudi pripravlja na mašniški poklic in študira bogoslovje v Ljubljani. Prav zdaj pa odslužuje svoj vojaški rok in je nekje v Srbiji. Kar sredi leta je moral pustiti bogoslovnico in obleči vojaško suknjo. Lahko si mislimo da je bilo to zanj zelo težko. Bog daj, da bi srečno premagal vse težave in prispel do oltarja tudi on. Spomnite se ga v molitvi. — **A.L.**

SOUTH AUSTRALIA

Ottaway. — Z velikim zanimanjem sem bral v junijski številki o novi maši na Dobrovi pred 50 leti, ker tiste kraje tudi jaz dobro poznam. Veliko spominov se mi je obudilo iz časov, ko sem tudi jaz tam prisluškoval grmenju topov na soški fronti. Prav dobro se tudi spominjam, kako nam je teta s Hrastenic povedala, da je imel "Trnovčev gospod" novo mašo na Dobrovi. Res sem užival, ko sem bral junijsko številko, zakaj znani so mi vsi kraji v dobrovski okolici, pa tudi v brezovski in polhograjski župniji. Spominjam se obiska Trobčevega gospoda, ki je prišel iz Amerike domov pogledat. Dobro poznam Babno goro in znani Tabor ob njej. Po Grmadi, na gori sv. Lovrenca in v Mačkovem grabnu smo pa iskali Blagajev volčin in jožefce, ki drugod niso rasle. Prav tako dobro poznam vas Brezje s sveto Nežo, ki je pahnala stare Vipavce, kot smo brali v MISLIH. Koliko spominov mi je branje junijske številke MISLI obudilo! Še to mi je prišlo na misel, kako smo med prvo svetovno vojno vozili žito mlet v Peko, ki je tudi prav blizu Dobrove. Vedno sem rad študiral slovenski jezik in zemljepis Slovenije in mi vsako branje o znanih krajih vzbudi najdražje spomine iz preteklosti. Lepa hvala za objavljene stvari v juniju! Tudi v zadevi baragovanja sem ves z vami. S svoje strani bom storil, kolikor bo mogoče. Ne dvomim, da bodo tudi drugi. Vse rojake lepo pozdravlja — **Stanislav Frank.**

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

K r s t i

Margaret Ljudmila Sotlar, Camperdown. Oče Alojzij, mati Aristeja, roj. Kaliganis. Botrovala sta Silvester in Ljudmila Logar — 5. junija 1965.

Helena Angela Sotlar, Camperdown. Oče Alojzij, mati Aristeja, roj. Kaliganis. Botrovala sta Jenaz in Angela Jamšek — 5. junija 1965.

Irma Cvetka Salobir, Petersham, Oče Stanko, mati Marija, roj. Jezernik. Botrovala sta Alfred in Jelena Brežnik — 5. junija 1965.

Marija Božičević, Paddington. Oče Drago, mati Vera, roj. Dominko. Botrovala sta Josip in Katica Miletič — 13. junija 1965.

Robert Vincent Uljan, Tempe. Oče Angel, mati Olga, roj. Cergol. Botrovala sta Danilo in Zofija Šajn — 20. junija 1965.

David Angel Uljan, Tempe. Oče Angel, mati Olga, roj. Cergol. Botrovala sta Emil in Emilija Lozej — 20. junija 1965.

Toni Kimovec, Unanderra. Oče Rudolf, mati Rozalija, roj. Rehberger. Botrovala sta Emil in Marica Pantner — 20. junija 1965.

Brigita Breda Stepančič, Erskineville. Oče Peter, mati Marija r. Peterlin. Botrovala Janez in Anica Marinček — 5. maja 1965.

Sonja Katarina Robar, Mt. Druitt. Oče Janez, mati Ljuba r. Duma. Botra Edvard in Aleksandra Duma — 2. maja 1965.

Susana Sabina Sklepič, Dickson, ACT. Oče Aleks, mati Sabina r. Oblak. Botra Slavko in Marija Črep — 9. maja 1965.

Ivan Pataftar, Dickson, ACT. Oče Ivan, mati

Ana r. Marič. Botra Marko in Katica Markovič — 9. maja 1965.

Marijan Ferdinand Žagar, Dickson, ACT. Oče Jožef, mati Cecilija r. Barbič. Botra Johan in Slavica Kopic — 9. maja 1965.

Štefan Urošević, Watson, ACT. Oče Milan, mati Marija r. Klobučar. Botra Hijacint in Ruža Andreata — 10. maja 1965.

P o r o k e

Rudi Novak iz Kapele v Slov. goricah in **Kristina Zajc** iz St. Vida pri Ptuj. Priči Jože in Lojzka Košorok — 5. aprila 1965.

Franc Korošec iz Ljubljane in **Barbika M. Borštnik** tudi iz Ljubljane. Priči Štefan in Anica Šernek — 1. maja 1965.

Jože Štres iz Borjane in **Marica Štres** tudi iz Borjane. Priči Ernest Stržina in Slavko Hrast — 8. maja 1965.

Jože Cetin, Ostrožno Brdo, in **Vera Šekli**, Ljvek. Priči sta bila Rudi Brežnik in Rudolf Wegmiller — 12. junija 1965.

Jakob Božič, Rajhenburg, in **Ljudmila Drmota**, žiri nad škofjo Loko. Priči Franc in Ivanka Valenčič — 12. junija 1965.

Franc Potepan, Mala Bukovica in **Ivanka Černe**, Gorica. — Priči Anton in Anica Šajn — 19. junija 1965.

Rudolf Kimovec, Bukovica (župnija Vodice nad Ljubljano), in **Rozalija Rehberger**, Cerklje pri Kranju. Priči Emil in Marica Pantner — 20. junija 1965.

Po prvi slovenski službi božji v Mayfieldu leta 1955

KAKO JE PRIŠLO DO KNJIGE "GENOSSE FEIND"

PO NAŠE BI SE REKLO: TOVARIŠ SOVRAŽNIK. Knjiga je izšla v Bonnu in seveda v nemškem jeziku. Zakaj zanima tudi nas?

Za seboj ima zapleteno zgodovino. Opisuje zvezninska početja sovjetske soldateske ob vdoru v Jugoslavijo leta 1944 in 1945.

Ko je Stalin leta 1948 izključil Tita iz kominforme, je nastala ostra in surova besedna borba med Sovjetijo in Titovino. Tedaj je Tito imenoval posebno komisijo, ki naj po pričevanju očitvecev zbere podatke o vedenju sovjetskega vojaštva ob vdoru v Jugoslavijo ter nabrani materiala objavi v posebni knjigi. Trije znani jugoslovanski veljaki so se lotili dela in nabrali grdobij sovjetskih vojakov toliko, da so se zbiralcem samim ježili lasje. S tako knjigo so si upali jugoslovanski komunisti Stalinu pošteno dati pod nos. Natisnili so jo v Belgradu v 8.000 izvodih leta 1953. Naslov: ZLOČINSTVA POD PLAŠTOM SOCIALIZMA.

Preden je pa šla knjiga na trg, je bilo konec — Stalina. Tito, ki je bil sprt s Stalinom, ne pa s Sovjetijo, sprva ni vedel, kako bi se obrnil. Morda se bosta pod Stalinovim naslednikom Sovjetija in Titovina lahko sprijaznili? Ne kaže črniti sovjetske armije pred svetom . . .

Ob tem razmišljanju je Tito poslal v tiskarno tovorni avto, ki je naložil vso zalogo knjige in jo odpeljal v papirnico, kjer so knjige zmelili v papirni zdrob. Tako se je Tito "rehabilitiral" za ponovne poskuse prijateljstva s Sovjetijo.

Pa se je zgodilo, da je en izvod knjige ušel usodi in čez čas prišel v roke Nemca Hendrika van Bergha, znanega pisatelja in radijskega komentatorja. Njeno vsebino so prevedli v nemščino in tako je končno izšla v nemščini namesto v srbohrvaščini. Videti je, da njen izid Titu ni škodoval, saj so ga nedavno v Moskvi sprejeli, ko je prišel na obisk, z vsemi mogočimi slovestnostmi.

V Sloveniji je bilo z divjaštvom sovjetske soldateske prizadeto samo Prekmurje. Londonski KLIČ TRIGLAVA je objavil nekaj izvlečkov iz knjige, je pa baje v njej dosti tako ogabnih dogodkov popisanih, da bi jih slovenski tisk kar ne mogel prenesti. Spominjamo se, da je svetovni tisk poročal o divjaštvih sovjetskih vojakov že takoj po končani vojni. Največ iz nemško govorečih dežel. Prijatelji Sovjetije so tista strašna poročila skušali označiti s "propagando" zoper Ruse. Ko zdaj Nemci berejo knjigo, ki jo je dal sestaviti Tito, eden najbolj gorečih komunistov, jim je gotovo v veliko zadoščenje.

TUDI DINAR SE SPREVRUČA V DOLARJE

ŠE DOBREGA POL LETA in in izginil bo naš funt, namesto njega dobimo dolarje. Zaslužek nam bo izplačan v dolarjih, cene za nakup potrebščin bodo označene v dolarjih. Funte in kovance v šilingih bomo zamenjali na bankah in zanje dobili cente.

V Ljubljani se stvari podobno razvijajo, le da poleg dolarja igra vlogo tudi nemška marka. In še to je drugače, da v Ljubljani ne mislijo dinarjev zamenjati na bankah, ampak imajo drug načrt. Šaljivec v ljubljanskem dnevniku "Delo" piše in naroča tako:

"Dinarske kovance dajte otrokom za fucanje — papirnate dinarje pa lahko s pridom uporabite za izdelovanje aerepolančkov, ladijic in podobnega, saj jih tako več ne potrebujemo, če pa piše črno na belem v marsikateri izložbi: Hladilnik 74 dolarjev ali 296 mark. Kdor plača z devizami, dobi 50% popusta. (Računamo za dolar 1200 din,

marko pa po 300 din.) Sesalec za prah dobite že za 40 dolarjev ali 160 mark. Sploh so tehnični predmeti v večini za dolarje ali marke. Dinarja sploh nihče več ne omenja, kot da ne bi bil naše uradno plačilno sredstvo. Prav nič me ne bi čudilo, če bi branjevke na trgu začele prodajati po tem načinu: Solatka, solatka, poceni, za 50 centov ali dve marki! Kupite, kupite, dokler traja zaloga. Jajčka, danes samo za tri cente ali 9 pfenigov. — To je nova bolezen, DIVIZITIS ACUTA, ki se je razplasila zadnje čase in je resnično nevarna bolezen in zelo nalezljiva!"

Tako je torej šaljivec v "Delu" že pred meseci povedal bridko resnico, da je dinar v Ljubljani (in ne samo v Ljubljani) — skoraj brez vsake vrednosti. Kako dolgo mu bo uradna "zamerznenost" mogla ohraniti kaj veljave, bomo pač videli.

Nič nas ni začudilo nedavno poročilo sKoroškega, ki trdi, da že nekaj časa nobena avstrijska banka niti pogledati noče — dinarja.

DAVČNI OBRAČUN

Kakor doslej vsako leto, tako je tudi letos na ponudbo pomoč pri sestavljanju davčnega poročila pri uradih MIGRANT INFORMATION SERVICE (MIS), ki jih vzrzuje avstralska COMMONWEALTH BANKA. Ta pomoč je brezplačna.

V SYDNEYU je imenovani urad v poslopju COMMONWEALTH banke na vogalu George in Market ulic v notranjem mestu. Uraduje tam slovenski rojak Savo Tory in bo vsakemu rad postregel v materinščini.

Najbolje je, da pridete kako nedeljo popoldne od 2. do 6. S seboj je treba imeti zadevajoče izkaze in potrdila osebnih izdatkov, na primer za zdravstvene namen, izplačan davek na hišne doglove in podobno.

Enaki uradi (MIS) so tudi v drugih mestih in tudi tam boste našli uradnike, ki vam bodo postregli v materinščini. Če ne veste, kje so, pozvedite pri rojakih ali avstralskih sosedih.

REŠITEV JUNIJSKE UGANKE

Opatija — Šmartin — Ljutomer — Trnovo — Knežak — Koseze — Otlica — Menišija — Sveta gora — Kokra (Kranj) — Komenda — Kamnik — Smlednik — Mavčiče — Naklo — Velesovo — Borovnica.

NOVE UGANKE — PODOBNE

(Iščite v obmejni pokrajini!)

Fant, slabo tvojo pamet lika moderna šola!
Zakaj ta mlin moko tako črno melje?
Kako globoko so padle šičičeve dekleta!
Vas Draga tu še ni nič moderna.
Živini cape in cunje nič ne pomagajo.
Zasople ter jezne so se ženske vrnile.
Nocojšnje plesalke se mično vrtijo.
Bile so tri, bučeče je odmevalo njihovo vpitje.
Ves mesec je bil suh, orati se kar ni dalo.
Pred nosom mi vrata zapre, lokavo se mi posme-
huje.
Želi biti velik gospod, zemeljska slava ga mika.

“Ti, tam gori, kaj pa delaš na moji češnji? Ali sem te zalotil, a?”

“Ne bodite hudi, sosed, nobene češnje še nisem utrgal. Splezal sem gor, da napravim samomor.”

“Lažeš! Da te ni sram! Pokaži, kje imaš vrv!”

“Vrvi pa res nimam. Bom lepo počakal, da bo v češnjo udarila strela.”

CARINIA

18 RAWSON PLACE, SYDNEY

EDINA PRODAJALNA V AVSTRALIJI,
KI IMA V ZALOGI VSE PLOŠČE IZ JU-
GOSLAVIJE, KOLIKOR JIH JE MOŽNO
DOBITI NA TEM KONTINENTU

Na stotine popolnoma novih narodnih pe-
smi in plesne godbe na ploščah smo pravkar
prejeli iz Jugoslavije. Pohitite, da izberete
najboljše. Ali pa pišite po naš seznam, do-
bite ga zastonj.

ZAPOMNITE SI, da CARINIA prodaja
VSE plošče in knjige v jugoslavanskih je-
zikih.

DARILNE POŠILJKE

živil in tehničnih predmetov (bicikle, moto-
cikle, mopede, radijske in televizijske aparats,
frižiderje itd.)

ZA SVOJCE V DOMOVINI

pošilja trrdka

Stanislav Frank

CITRUS AGENCY

74 ROSEWATER TERRACE
OTTOWAY, S.A.

Telefon: 4 2777

Telefon: 4 2777

SOLIDNOST — POPOLNO JAMSTVO
— BRZINA —

SO ZNAČILNOSTI NAŠEGA POSLOVANJA

Dr. J. KOCE

G.P.O. BOX 670, PERTH, W. A.

1. CE HOČETE ZAJAMČENO, SOLIDNO IN HITRO POSTREŽBO GLEDE DARILNIH POŠILJK Z ŽIVILI, ZDRAVILI IN TEHNIČNIMI PREDMETI (RADIO APARATI, MOTORNIMI KOLESI, BICIKLI ITD.)
2. CE HOČETE DOBITI SEMKAJ SVOJO ZAROČENKO, SORODNIKA ITD. POVDAJAMO, DA IMA DR. KOCE PO TUKAJŠNJIH ZAKONSKIH PREDPISIH PRAVICO DAJATI INFORMACIJE GLEDE VPOKLICA OSEB V AVSTRALIJO.
3. CE HOČETE PRAVILNE PREVODE SPRIČEVAL, DELAVSKIH KNJIZIC, PO-OBLASTIL, TESTAMENTOV ITD. PRODAJAMO SLOVARJE IN VADNICE ANGLEŠKEGA JEZIKA.

Zastopnik za N.S.W. Mr. R. OLIP, 65 Moncur St., Woollahra, N.S.W.
Tel. 32-4806

Zastopnik za Viktorijo, Mr. J. Kapušin, 103 Fifth Ave., North Altona, Vic.
Tel. 391-4737

PHOTO STUDIO

NIKOLITCH

108 Gertrude Street
Fitzroy, N. 6, Melbourne, Vic.

Se priporoča rojakom za naročanje
fotografij vseh vrst:

DRUŽINSKE ALBUME — POROKE —
OTROKE — PORTRETE — ŠPORTNE
SKUPINE — FOTOKOPIJE.

Nevestam posojam poročne obleke
po nizki ceni

Telefon JA 5978

